

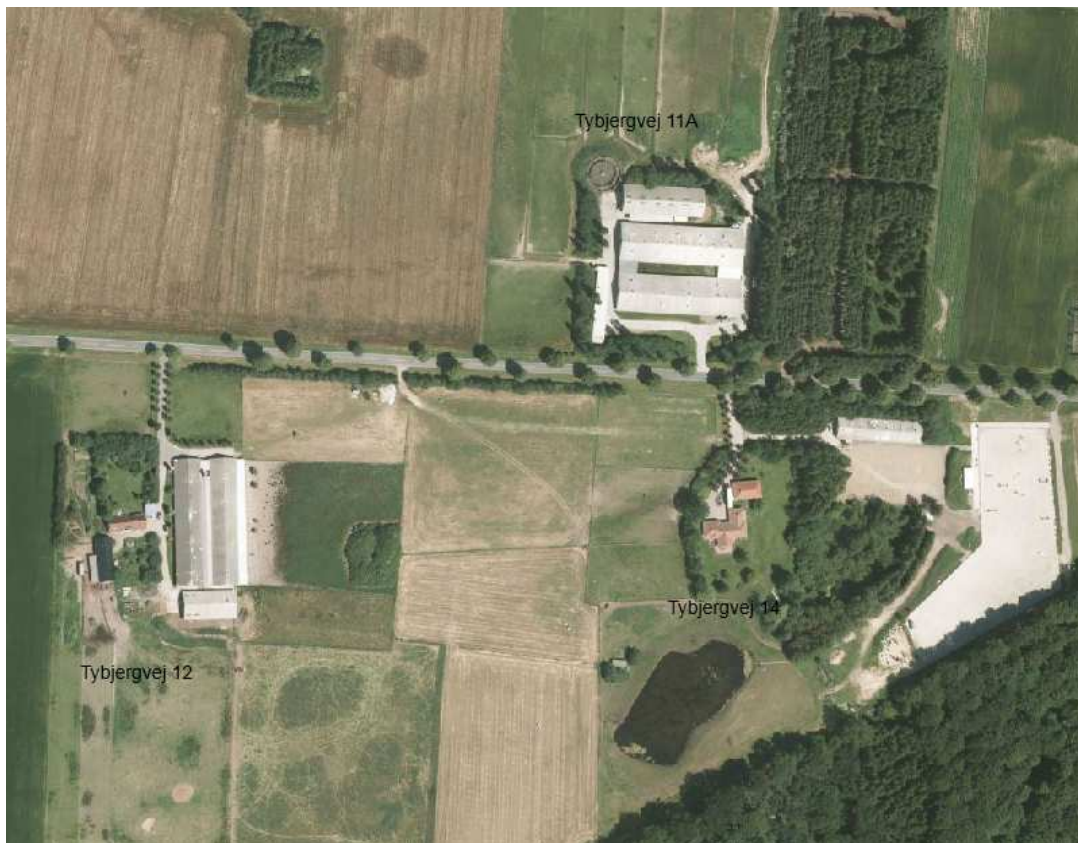
Miljøgodkendelse

21.3.2014

TrioVA ApS

Tybjergvej 11A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle

CVR-nr. 11417701



Miljøgodkendelse til udvidelse af eksisterende fjerkræproduktion og hestehold på ejendommene Tybjergvej 11A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle, CVR-nr. 11417701

Triova ApS, Råsøvej 23, 4160 Herlufmagle ansøger om en § 12 godkendelse i forbindelse med udvidelse af fjerkræproduktionen og hesteholdet på ejendommene Tybjergvej 11A, 12 og 14. I den forbindelse udvides dyreholdet fra ca. 292,6 dyreenheder (DE) til 447 dyreenheder.

Den ansøgte (udvidede) produktion vil ske i eksisterende stalde, idet der sker en omlægning af produktionspraksis af konsumæg. Hesteholdet udvides ligeledes i eksisterende stalde, idet æglæggerhus omdannes til hestestald med bokse.

Der er ingen markdrift på ejendommen, og der er indgået aftale om, at al husdyrgødningen afsættes til tysk biogasanlæg.

På baggrund af nedenstående materiale og de heraf afledte vilkår meddeler Næstved Kommune hermed godkendelse til konsumægproduktionen og hesteholdet på Tybjergvej 11 A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle i henhold til § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer.

- ansøgningen om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk (nr. 51588) og supplerende oplysninger til denne,
- den miljøtekniske beskrivelse og vurdering af drift og anlæg (bilag 1)

Oplysninger om ejendom og husdyrbrug

Ejendomsnummer	3700031367
Matrikelnummer	10d Tybjerg By, Tybjerg m.fl.
CVR	11417701
CHR	16469 (Tybjergvej 12), 26169 (Tybjergvej 11A+14)
Ejendommens hovedejer	Glen Nielsen, Råsøvej 23, 4160 Herlufmagle
Husdyrbrugets ejer	Triova ApS v/ Glen Nielsen
Kontaktperson	Christian Nielsen, tlf. 4085 2140

Indledning

I forbindelse med udarbejdelse af miljøgodkendelsen, har Næstved Kommune med bistand fra konsulentfirmaet Grontmij ApS og AGLAJA vurderet det ansøgte projekts mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne. Vurderingen er foretaget i henhold § 19 - § 26 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer.

Vurderingen fremgår af bilag 1 og er sammen med ansøgningen baggrund for miljøgodkendelsens vilkår. Vilkårene sikrer, at udvidelse og drift af husdyrbruget på Tybjergvej 11 A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle kan ske uden at påvirke miljøet væsentligt.

Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

Grundlaget for vurderingerne og de stillede vilkår er:

- Ansøgning om miljøgodkendelse nr. 51588, indkommet den 4.4.2013. Den er siden blevet ændret og tilpasset. Den endelige version, version 4 forelå den 21.3.2014 og danner grundlag for godkendelsen.
- Supplerende oplysninger fra løbende korrespondance ved mail og breve mellem ansøgers konsulent hos Videncentret for Landbrug, Fjerkræ og miljøsagsbehandler i Natur & Landbrug, Center for Natur & Miljø, Næstved Kommune.
 - Brev fra den 31.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
 - Brev fra den 4.11.2013 fra ansøger med supplerende oplysninger
 - Brev fra den 24.01.2014 fra ansøger med supplerende oplysninger

Resume

Bedriften ønsker at udvide sin nuværende produktion af æglæggende høns samt hold af heste. Der er i dag en produktion af konsumæg (skrabeæg), opdræt af hønniker samt hold af heste, svarende til i alt 292,6 dyreenheder (DE). Produktionen af 58.370 hønniker (41,7 DE), er uændret i ansøgt drift, mens produktionen af æglæggende høns ønskes udvidet fra 39.800 til 62.226 årshøns (375 DE). Alle æglæggere skal gå i etagesystem med gødningsbånd og tre gange ugentlig udmugning. Desuden ønskes hesteholdet ændret og udvidet fra de nuværende 7 heste (300-500 kg, 2,4 DE) og 20 heste (500-700 kg) til 70 heste (500-700 kg, 30,4 DE). I alt produceres der 447 DE i ansøgt drift.

Den ansøgte (udvidede) produktion vil ske i eksisterende stalde, idet der sker en omlægning af produktionspraksis. Der indsættes etageanlæg i de tre stalde til æglæggende høns, hvorved det effektive gulvareal udvides, og der bliver plads til flere høns. Der etableres bokse til heste i den ene af de nuværende æglæggestalde. Der etableres således ingen nye staldanlæg i forbindelse med udvidelsen af husdyrbruget.

Ammoniakemissionen fra anlæggene (stald og lager) er beregnet til 9.389 kg N /år. Dette er en reduktion på 5.658 kg N/år i forhold til nudriften. Næstved Kommune har vurderet at ammoniakemission fra stalde og lagre maksimalt må være 9.530 kg NH₃-N/år i forhold til opfyldelse af kravet om anvendelse af den bedst tilgængelige teknologi (BAT).

Der er ikke tilknyttet deciderede udbringningsarealer til bedriften, da disse er bortforpagtet og den samlede gødningsmængde fra produktionen på ejendommene afsættes til tysk biogasanlæg. Til hesteholdet er der dog folde, som samlet udgør 14,56 ha.

Arealerne, der anvendes til hestefolde ligger i oplandet til Karrebæk Fjord, og er placeret i nitratklasse 2. Hestefoldene er udlagt med permanent græs, K13 sædskifte. Dyretrykket på foldene er 0,7 DE/ha for den afsatte gødningsmængde ved afgræsning.

Det er beregnet at udvaskningen af kvælstof til overfladevand fra de græssende heste på fold er 34,9 kg N/ha. Udvasningen fra et planteavlsbrug ville på foldarealerne være 53,1 kg N/ha. Fosforoverskuddet på foldarealerne er på -2,9 kg P/ha/år, og det er vurderet, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med fosfor på Karrebæk Fjord.

Der er ikke behov for at stille særlige vilkår i forhold til drift af hestefoldene i forbindelse med påvirkning af naturområder.

Naboorientering og partshøring

I henhold til § 55 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer skal kommunen foretage en offentlig annoncering af modtagelse af en § 12, stk. 2 ansøgning. Annonceringen fandt sted på kommunens hjemmeside. I den forbindelse modtog kommunen ingen kommentar eller bemærkninger.

I et brev af den 31.1.2014 blev naboer til Tybjergvej 11A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle orienteret om, at udkast til afgørelse forelå, og at de havde 6 uger til at kommentere det, som part i sagen. Naboer er i denne forstand alle beboelser beliggende indenfor konsekvensområdet på 530 m fra ejendommen.

Næstved Kommune har ikke modtaget nogen bemærkninger til udkastet til afgørelsen i høringsperioden.

Miljøgodkendelsens gyldighed og behovet for supplerende tilladelser m.v.

Kommunens godkendelse gælder for det konkrete projekt. Hvis der sker ændringer i grundlaget for kommunens vurdering, skal der indsendes en ny ansøgning til kommunen. Dette gælder for eksempel ændringer i forhold til det ansøgte dyrehold og staldanlæg. Godkendelsen fritager ikke fra krav om eventuel anmeldelse, tilladelse, godkendelse og/eller dispensation efter anden lovgivning, f.eks. Museumsloven, Naturbeskyttelsesloven, vandforsyningsloven, Vandløbsloven og byggelovgivningen.

Afgørelsen omfatter alene forholdet til Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer. Øvrige relevante tilladelser og godkendelser skal indhentes særskilt.

Godkendelsen gives på følgende vilkår

Vilkår for driften af anlæggene og husdyrproduktionen

Generelle vilkår

1. Den maksimalt tilladte produktion omfatter: 62.226 skrabe høns i etagesystem med gødningsbånd (374,9DE), 58.370 hønniker til 119 dage (41,7 DE) samt 70 heste (500-700 kg) (30,4 DE). I alt en produktion svarende til 447 DE. Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af 27.6.2013, bilag 1 afsnit F.
2. Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 4, fra den 21.3.2014 samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering (bilag 1) med tilhørende vilkår.
3. Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.
4. Renoveringen af staldene og etablering af hønsegård skal være påbegyndt senest 2 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 21.3.2016.
5. Ejendommen skal være oppe på fuld husdyrproduktion senest 3 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 21.3.2017.
6. Godkendelsen bortfalder for de dele af byggeriet/anlæggene og dyreholdet der ikke er renoveret/indsat indenfor ovenstående tidsfrister.

Indretning af staldanlæg

7. Staldene og hønsegården skal indrettes som angivet i ansøgningen.
8. De tre æglæggestalde skal indrettes med etagesystem og gødningsbånd.
9. I alle æglæggerhusene skal udmugning ved start af gødningsbåndet foretages mindst 3 gange/uge for hvert bånd med et interval på 2 dage. Dokumentation herfor skal foreligge.
10. I hønnekøllene skal udmugning ved start af gødningsbåndet foretages mindst en gang pr. uge for hvert bånd. Der må forløbe højst syv døgn mellem to tømninger af hvert bånd. Dokumentation herfor skal foreligge.
11. Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Heste på fold

12. Hestefoldene skal placeres som angivet i bilag 2.1.
13. Hestene skal være udegående på foldene i fire måneder årligt.

14. Hestefoldene skal etableres med vedvarende græs (K13-sædksifte).

Foder

15. Fjerkræfoderet skal tilsættes fytase svarende minimum til producentens anbefalede dosis.

16. Der skal i alle produktioner af fjerkræ anvendes fasefodring således, at foderets indhold af næringsstoffer er tilpasset dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser.

Drift i forhold til fodring:

17. Indholdet af råprotein i foder til æglæggende høns (konventionel produktion i gulv og etagesystemer) må i gennemsnit over tre år maksimalt være 152 gram pr. kg foder (eventuelt 134 gram/10 MJOE). Såfremt der dokumenteres lavere foderforbrug end angivet i Normtal 2009, kan der accepteres tilsvarende højere indhold af råprotein i foderet.

18. Der gives mulighed for at anvende følgende vilkårligning, idet det bemærkes, at ligningen udtrykker: N ab dyr med egne tal / N ab dyr reference, hvor både ligning og reference er fra normtal 2009.

Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningsfoderet må maks. være **0,87 (skrabe høns)** beregnet efter følgende vilkårligninger:

Skrabeægsproduktion

$$((\text{Kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst} \times 2,88))/86,8.$$

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel 16. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårligningen skal samlet set overholdes.

Faktor	Skrabe høns
Kg æg pr. årshøne	18,7
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,5
Kg foder pr. årshøne	42,5
Protein % i foder	16,3

Tabel 16. Forudsætninger for fodring.

19. *Egenkontrol i forhold til fodring:*

- Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer indhold af råprotein i de enkelte foderblandinger.
- Ved hvert hold høns' afslutning skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein i holdets samlede foderration. Beregningen skal opbevares i logbogen.
- Beregningen af det gennemsnitlige indhold af råprotein kan ske på basis af det faktisk registrerede forbrug af de enkelte blandinger, eller på basis af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
- Der skal som minimum være en blandeforskrift/deklaration for hver foderfase, der har været anvendt.

- Anvendes foderkorrektion som virkemiddel til at opnå et bestemt niveau for ammoniakreduktion, skal der endvidere føres produktionskontrol med oplysninger om kg foder pr. årshøne, kg æg pr. årshøne og kg tilvækst pr. årshøne.
- Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein pr. kg foder etc. skal opbevares i min. fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein ud fra vilkårligningen, jf. vilkår 18.
- Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårligningen.
- Kg tilvækst kan være den aktuelle tilvækst (vægt ved udsætning – vægt ved indsætning) eller man kan anvende normtallene for tilvækst.

Energi- og vandforbrug

20. Bedriftens forbrug af energi og diesel skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.
21. Forbruget af vand skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.
22. Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.
23. Ventilationen i alle stalde skal være computerstyret, med alarm i tilfælde af driftsforstyrrelser. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.

BAT

Vand og Energi

24. Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.
25. Al belysning i og udenfor alle staldene og ridehuset på Tybjergvej 11a skal udskiftes løbende til lavenergipærer/lysstofrør senest 5 år efter godkendelsesdatoen. Endvidere skal al belysning i og udenfor maskinhallen og ridehuset på Tybjergvej 12 etableres med lavenergipærer/lysstofrør.

Håndtering af gødning og gødningsopbevaringsanlæg

26. Gødningen opbevaret i gødningshuset på Tybjergvej 14 skal være overdækket med presenning eller lignende.
27. Porte og døre skal så vidt muligt holdes lukkede i alle gødningshuse.
28. Dybstrøelse og gødning fra den samlede produktion skal afsættes direkte til handelsfirma og må ikke opbevares i markstak eller på åben møddingsplads.

29. Miljøgodkendelsen må ikke tages i brug, før der foreligger skriftlig aftale om afsætning af hele husdyrbrugets gødningsproduktion til et handelsfirma, biogasanlæg eller godkendt areal.
30. Der må maksimalt opbevares 1.042 m³ husdyrgødning i gødningshusene på en gang. Dokumentation herfor skal kunne forevises kommunen.
31. Der skal foreligge 5-årig skriftlig kontrakt med eksportfirma om afsætning/afhentning af ejendommens samlede gødningsproduktion, svarende til 100 % af gødningsproduktionen afsat i staldene.
32. Håndteringen af husdyrgødning skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.
33. Ved opbevaring af husdyrgødning i container skal containerne være overdækkede og de skal stå på en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder.
34. Der skal etableres befæstet areal under hele udstrækningen af alle gødningsbåndene.
35. Der skal etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer ved tømning af gødningshuse på hhv. Tybjergvej 12 og 14. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter at læsning af gødning er afsluttet.

Lugt

36. Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
37. Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
38. Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

Støj

39. Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45

Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

40. Hvis vi vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.
41. Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
42. Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

Støv

43. Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens egne arealer.

Lys

44. Belysning i staldene skal være med lysdæmpning og lysstyring.
45. Udendørs pladsbelysning på Tybjergvej 12 skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen. Lyskilderne skal pege i en vinkel mod jorden, så de ikke har blændende effekt på trafikken ad Tybjergvej.
46. Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

Opbevaring af olie

47. Tank til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god af sted til afløb til dræn.

Affald

48. Affald skal jævnlige bortskaffes fra ejendommen til godkendt modtager, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
49. Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.

50. Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske i egnede beholdere og under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største beholder.

Skadedyr

51. For at undgå at der opstår fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
52. Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

Husdyrbrugets ophør

53. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

Driftsforstyrrelser og uheld

54. Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal holdes ajour mindst én gang årligt og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.
55. Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
56. Den endelige beredskabsplan inkl. kortbilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

Egenkontrol

57. Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:
- Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter. Dokumentationen skal opbevares i min. 3 år.
 - kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning minimum 3 år tilbage.

- Skriftlig afsætningsaftale af min. 5 års gyldighed med modtager af husdyrgødning.
- Dokumentation vedr. foder jf. vilkår 18 og 19.
- Dokumentation for tømning af alle gødningsbåndene i skrabeægstaldene mindst tre gange ugentligt pr. bånd. Tidspunktet for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt) skal noteres i logbog.
- Dokumentation for tømning af gødningsbånd i hønnikestald mindst en gang ugentlig pr. bånd. Tidspunktet for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt) skal noteres i logbog.
- Enhver form for driftsstop af gødningsbånd skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer gødningsbåndenes drift, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Gødningsbåndene skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget sammen med dokumentation for udført vedligeholdelse.
- Dokumentation for ejendommens energi- og vandforbrug.
- Beredskabsplan.
- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

Offentliggørelse, hjemmel og klagevejledning

Godkendelsen annonceres den 24.3.2014 på siderne Nyt fra Næstved i Næstved-Bladet og på kommunens hjemmeside.

Godkendelsen er meddelt med hjemmel i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 (med senere ændringer) § 12.

Afgørelsen kan inden 4 uger fra afgørelsens annoncering, dvs. senest den 22.4.2014 inden arbejdstid ophør påklages til Natur- og Miljøklagenævnet.

Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen, miljøministeren samt visse organisationer. Klageberettigede er orienteret ved annonceringen, og kopi af godkendelsen er sendt til organisationer og myndigheder.

Eventuel klage sendes til Næstved Kommune, Rådmandshaven 20, 4700 Næstved, att. Natur & Vand eller landbrug@naestved.dk, som videresender klagen med sagens akter til Natur- og Miljøklagenævnet.

Behandling af en klage ved Natur- og Miljøklagenævnet er pålagt et gebyr. Gebyret tilbagebetales ved medhold.

Såfremt afgørelsen påklages, vil dette blive meddelt ansøger. En klage har ikke opsættende virkning for ibrugtagning af godkendelsen med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrgodkendelsesloven § 90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

Revurdering og retsbeskyttelse

I henhold til bekendtgørelsen om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug § 17 skal tilsynsmyndigheden regelmæssigt og mindst hver 10. år tage bedriftens samlede miljøgodkendelse op til revurdering. Første revurdering skal dog foretages 8 år efter meddelelsen, eller ved vedtagelsen af nye BAT konklusioner for branchen, hvor BAT skal være implementeret på husdyrbruget senest 4 år efter offentliggørelsen af nye BAT konklusioner. Næstved Kommune forventer at revurdere denne godkendelse første gang i 2022.

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Vilklårene kan dog til enhver tid ændres efter reglerne i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, stk. 2 bl.a. hvis der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning, hvis forureningen medfører skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse, eller hvis forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse.

Orientering

Der er i miljøgodkendelsen givet 3 år til at bedriften kan komme op på fuld husdyrproduktion. Hvis miljøgodkendelsen derefter ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen, som ikke har været udnyttet i de seneste 3 år, jf. husdyrgodkendelsesloven § 33.

Udover vilkårene i denne godkendelse skal bedriften overholde kravene i den til en hver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse p.t. bekendtgørelse nr. 915 af 27-06-2013 om husdyrbrug og erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. samt senere ændringer til bekendtgørelsen.

Bedriftens skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Ved akut forurening skal alarmcentralen straks kontaktes på 112.

Udarbejdelsen af denne godkendelse er omfattet af bekendtgørelsen om brugerbetaling for godkendelse og tilsyn. Taksten og timebetaling er fastsat af miljøministeriet.

Næstved Kommune, den 21.3.2014.

Med venlig hilsen

Bente Kryger Nielsen

Miljøsagsbehandler

Center for Miljø og Natur
Næstved Kommune
Rådmandshaven 20
4700 Næstved
Tlf. 5588 6150

Bilag:

1. Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg
 - 1.1 Situationsplaner
 - 1.2 Udpegningsgrundlag for Habitatområde H163
2. Vurdering af hestefoldenes placering og miljøbelastning
 - 2.1 Hestefolde
 - 2.2 Udpegningsgrundlag for Habitatområde

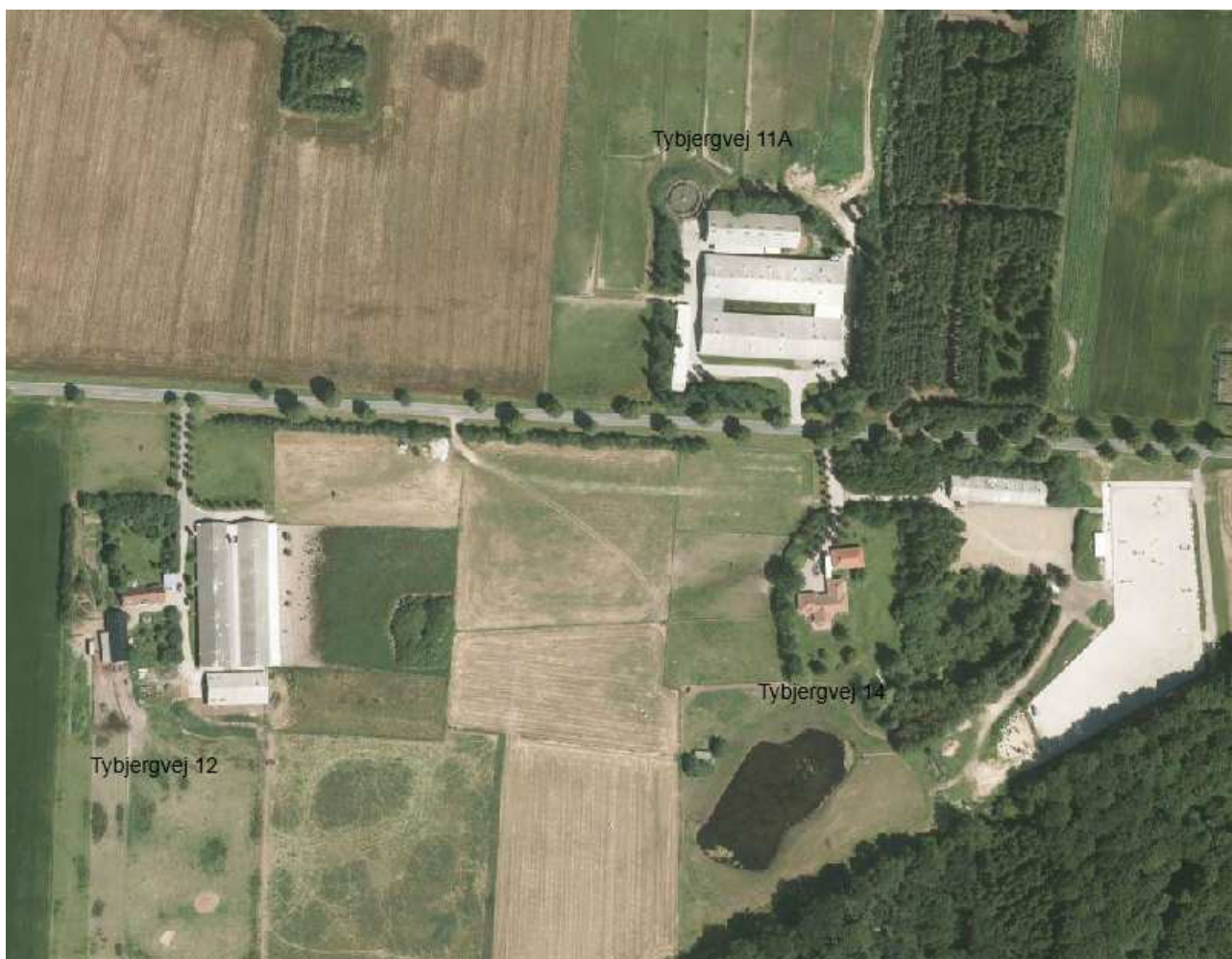
Kopi sendt til:

- Naturstyrelsen Storstrøm, Fejøgade 1, 4800 Nykøbing F, via e-mail: sto@nst.dk, nst@nst.dk
 - Embedslægeinstitutionen, Sjælland, Rolighedsvej 7,2, 4180 Sorø, via e-mail: sjl@sst.dk
 - NaturErhvervstyrelsen, Nyrupsgade 30, 1780 København V, via e-mail: miljoerhverv@naturerhverv.dk (det tidligere plantedirektorat)
 - Danmarks Fiskeriforening, H.C. Andersens Boulevard 37, 1553 København V, via e-mail: mail@fiskeriforening.dk.
 - Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Kirkedalsvej 4, Vedslet, 9732 Hovedgård, via email: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk.
 - Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. Lokalafdeling: Friluftsrådet for SydvestSjælland, att. Hans Vallentin Stoltz, Orionvej 4, 4200 Slagelse, via mail: sydvest@friluftsradet.dk.
 - Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14,1, 1651 København V, via e-mail: ae@aeraadet.dk.
 - Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, postbox 2188, 1017 København K, via email: fbr@fbr.dk.
 - Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, Vingsted, 7182 Bredsten, via email: lbt@sportsfiskerforbundet.dk, post@sportsfiskeren.dk
 - Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V., natur@dof.dk og naestved@dof.dk
 - Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N, via email: husdyr@ecocouncil.dk.
 - Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø., via email: dn@dn.dk
-

Bilag 1

Miljøteknisk beskrivelse og vurdering af drift og anlæg

Triova ApS
Tybjergvej 11A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle
CVR-nr. 11417701



Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE	2
1. INDLEDNING	3
1.1 DEN ANSØGTE PRODUKTION.....	3
1.2 TIDSPLAN FOR PROJEKTET.....	5
2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	5
3. HUSDYRBRUGETS ANLÆG OG DRIFT	7
3.1 AFSTANDSKRAV	7
3.2 STALDBYGNINGER	8
3.3 UDEGÅENDE HESTE PÅ FOLD	10
3.4 OPBEVARING AF FODER.....	11
3.5 ENERGIFORBRUG	11
3.6 VANDFORBRUG.....	12
3.7 SPILDEVAND	13
4. OPBEVARINGSKAPACITET OG GØDNINGSHÅNDTERING	14
4.1 GØDNINGSPRODUKTION	14
4.2 GØDNING SOPBEVARINGSANLÆG OG -KAPACITET	15
4.3 UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING.....	17
5. HUSDYRBRUGETS FORURENING OG FORURENINGSBEGRÆSENDE FORANSTALTNINGER 18	
5.1 ANVENDELSE AF BEDST TILGÆNGELIG TEKNIK, BAT	18
5.1.1 <i>Ammoniakfordampning fra staldanlæg</i>	18
5.1.2 <i>Fosfor ab lager</i>	22
5.1.3 <i>Opbevaring af husdyrgødning</i>	23
5.1.4 <i>Vand og Energi</i>	24
5.1.5 <i>Lugt</i>	26
5.1.6 <i>Foder</i>	26
5.1.7 <i>Management</i>	28
5.1.8 <i>Samlet vurdering</i>	31
5.2 AMMONIAKTAB FRA STALDANLÆG	31
5.3 PÅVIRKNING AF SÅRBAR NATUR OG SÅRBARE ARTER	31
5.3.1 <i>Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.</i>	31
5.3.2 <i>Natura 2000-områder</i>	35
5.3.3 <i>Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter</i>	37
5.4 LUGT	38
5.5 TRANSPORT	40
5.6 STØJ	43
5.7 STØV	45
5.8 LYS	46
5.9 KEMIKALIER	47
5.10 AFFALD	47
5.11 SKADEDYR.....	48
5.12 HUSDYRBRUGETS OPHØR	48
6. DRIFTSFORSTYRELSE OG UHELD	49
7. EGENKONTROL	50
8. ALTERNATIVE LØSNINGER OG 0-ALTERNATIV	51
9. SAMLET VURDERING	52
10. REFERENCER	52
11. BILAG	53

1. Indledning

Næstved Kommune har den 4.4.2013 modtaget ansøgning om udvidelse af husdyrproduktionen på Trioiva ApS, Tybjergvej 11 A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle. Ansøger driver husdyrbruget på nævnte adresser, der indgår i denne miljøgodkendelse som en ejendom. Tybjergvej 11 A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle er vurderet at være teknisk forbundet, idet de alle drives under samme ejendomsnummer. Derfor er dyreholdet på de tre adresser behandlet og vurderet i nærværende miljøgodkendelse.

Ansøgningen er fremsendt af Videncentret for Landbrug, Fjerkræ, på vegne af Trioiva ApS v/Glen Nielsen. Ansøgningen omfatter godkendelse efter § 12 i Lovbekendtgørelse om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – nr. 1486 af 4.12.2009 med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven).

Vi har i henhold § 19 - § 26 i husdyrgodkendelsesloven vurderet projektets mulige påvirkning af miljøet og omgivelserne.

Denne miljøtekniske beskrivelse og vurdering danner grundlag for de vilkår, der meddeles i godkendelsen. Udgangspunktet for den miljøtekniske beskrivelse og vurdering er ansøgning om miljøgodkendelse fremsendt via www.husdyrgodkendelse.dk, samt tilhørende supplerende materiale:

- Brev fra den 31.10.2013 fra konsulent med supplerende oplysninger
- Brev fra den 04.11.2013 fra ansøger med supplerende oplysninger
- Brev fra den 24.01.2014 fra ansøger med supplerende oplysninger

1.1 Den ansøgte produktion

Der søges om udvidelse af den samlede husdyrproduktion fra 292,6 DE (dyreenheder) til i alt 447 DE. I nudrift udgør fjerkræproduktion på de tre adresser samlet 281,5 DE, mens hesteholdet udgør 11,1 DE.

Fjerkræproduktion i nudrift udgøres af 19.800 fritgående årshøner (119,2 DE), 20.000 skrabe høns (120,5 DE), 58.370 hønniker til konsumæg i bure (41,6 DE), i alt svarende til 281,5 DE. Der er i dag et hestehold på 20 heste (500-700 kg) svarende til 8,7 DE samt et hestehold på 7 heste (300-500 kg) svarende til 2,4 DE. I alt et hestehold på 11,1 DE. Dette dyrehold ønskes ændret og udvidet til at bestå af 70 heste (500-700 kg) svarende til 30,4 DE.

Dyreholdet fordelt på de enkelte adresser i både nudrift og ansøgt drift er angivet i tabel 1.

Ansøger har oplyst, at der i fjerkræproduktionen kan forekomme variationer i antal producerede dyr/år. Antal DE og gødningsmængde varierer derfor også fra år til år. Gennemsnitsproduktionen tilstræbes at komme til at ligge på det ansøgte.

Der kan opstå situationer hvor tomgangsperiode eller dødelighed forøges, og dermed vil den årlige totalproduktion blive reduceret. Der kan forekomme mindre forskydninger i produktionen, så et års dyrehold overstiger andre års. Den samlede årsproduktion vil under normale omstændigheder ikke overstige det ansøgte.

Tabel 1 Dyreholdet angivet i ansøgningen. (Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelsen¹, Bilag 1, Afsnit F).

Adresse og Dyrehold	Nudrift		Ansøgt drift	
	Antal dyr	DE	Antal dyr	DE
Tybjergvej 11A				
Skrabehøner, gulvdrift med gødningskumme	20.000	120,48		
Skrabehøner, etagesystem med gødningsbånd			42.426	255,58
Heste (500-700 kg)	20	8,7	20	8,7
Tybjergvej 12				
Årshøner, gulvdrift med gødningskumme	19.800	119,28		
Skrabehøner, etagesystem med gødningsbånd			19.800	119,28
Islandske heste (300-500 kg)	7	2,41		
Heste (500-700 kg)			50	21,74
Tybjergvej 14				
Hønniker, bure til 119 dage	58.370	41,7	58.370	41,7
Antal DE i alt		292,6		447

Vurdering

Antallet af dyr i de enkelte stalde og antallet af årshøns og heste er grundlaget for ansøgningssystemets beregninger af ammoniakfordampningen fra staldene, lugt, og husdyrgødningsens indhold af kvælstof og fosfor.

Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til husdyrproduktionens størrelse, da det vil være med til at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen i form af ammoniak og lugt, samt husdyrgødningsens indhold af kvælstof og fosfor, vil fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen og ud fra hvilket den miljømæssige påvirkning er vurderet og accepteret.

Ønsket om en fleksibilitet, der gør at et enkelt års produktion/dyrehold kan overstige det ansøgte kan ikke efterkommes, da miljøberegningerne og vurderingerne er foretaget på grundlag af det ansøgte omfang.

Vi gør opmærksom på, at produktionstilladelsen følger det godkendte antal dyr og ikke det antal dyreenheder, som antallet af dyr svarer til på godkendelsestidspunktet.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at:

- Den maksimalt tilladte produktion omfatter: 62.226 skrabehøns i etagesystem med gødningsbånd (374,9DE), 58.370 hønniker til 119 dage (41,7 DE) samt 70 heste (500-700 kg) (30,4 DE). I alt en produktion svarende til 447 DE.
Dyreenhederne er beregnet efter husdyrgødningsbekendtgørelse nr. 915 af 27.6.2013, bilag 1 afsnit F.
- Ejendommen/produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen version 4, fra den 21.3.2014 samt den miljøtekniske beskrivelse og vurdering

¹ Bek. nr. 915 af 27.06.2013 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødnings, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen)

(bilag 1) og vurdering af arealerne (bilag 2) med tilhørende vilkår.

- Medarbejdere skal være orienteret om ejendommens miljøgodkendelse og være bekendt med vilkårene i den.

1.2 Tidsplan for projektet

I ansøgningen er det angivet at indsættelse af etagesystemer i æglæggestaldene på Tybjergvej 11A forventes foretaget mellem uge 34 og 50 i 2014, mens ombygning af stald 2 på Tybjergvej 12 forventes igangsat primo 2014.

Vurdering

I henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33 skal der i godkendelsen fastsættes en frist for hvornår godkendelsen skal være udnyttet. Denne frist bør normalt ikke være på mere end 2 år. Godkendelsen anses for udnyttet ved iværksættelse af bygge- og anlægsarbejder. Bygge- og anlægsarbejdet bør færdiggøres indenfor en rimelig tidsfrist derefter.

Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder den del af godkendelsen som ikke har været udnyttet i de seneste tre år. Dette er i henhold til husdyrgodkendelsesloven § 33.

Godkendelsen betragtes således udnyttet ved opstart af ombygning af staldene, dvs. at ved iværksættelse af renoveringen (opsætning af etageanlæg og/eller etablering af hønsegård) skal godkendelsens vilkår overholdes, og den tilhørende skriftlige aftale om afsætning af husdyrgødning skal være indhentet og gældende i mindst 5 år.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Renoveringen af staldene samt indsættelse af nye dyr skal være påbegyndt senest 2 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 21.3.2016.
- Inden udnyttelse af miljøgodkendelsen skal der foreligge skriftlig aftale om afsætning af husdyrgødningen fra produktionen. Aftalen skal være gældende i mindst 5 år.
- Ejendommen skal være oppe på fuld husdyrproduktion senest 3 år efter godkendelsen er meddelt, dvs. inden den 21.3.2017.
- Godkendelsen bortfalder for de dele af byggeriet/anlæggene og dyreholdet, der ikke er etableret/indsat indenfor ovenstående tidsfrister.

2. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold

På ejendommen er der bygninger i overensstemmelse med nedenstående tabeller 2-3. Desuden er der fodersiloer jf. tabel 4, samt gødningshuse, ridebaner og græsningsfolde jf. situationsplan bilag 1.1 samt bilag 1.2. For indretning af husdyrbruget, se vedlagte situationsplaner bilag 1.1. Der indsættes etageanlæg i alle stalde til æglæggende høns, hvorved det effektive gulvareal udvides, og der bliver plads til flere høns. Den ene æglæggestald på Tybjergvej 12 ændres til hestestald med bokse. Hønnikeproduktionen på Tybjergvej 14 fortsætter uændret i forhold til nudrift.

Der opføres ikke nye fodersiloer eller anlæg til opbevaring af husdyrgødning i forbindelse med udvidelsen.

Tabel 2. Bygningsoversigt, Tybjergvej 11A og 14.

Bygning		Grundplan ca.	Opførelsesår	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1	Stald 1, Tybjergvej 11A	1.586 m ²	1994	Lysegrå sandwich paneler	Æglæggestald
2	Stald 2, Tybjergvej 11A	1.586 m ²	1994	Lysegrå sandwich paneler	Æglæggestald
3	Hestestald	259 m ²	2000	Hvide fundablokke, tag af metalplader	Hesteopstaldning
4	Ridehal inkl. hestebokse	860 m ²	1994	Fundablokke grå	Hesteopstaldning og ridehal
5	Hønnikestald Tybjergvej 14	550 m ²	1994	Hvide sandwichplader, lysegråt eternittag	Hønnikestald
6	Stuehus, Tybjergvej 14	262 m ²	1990	Hvide fildede mursten, røde vingetegl	Beboelse

Tabel 3. Bygningsoversigt, Tybjergvej 12. Bygning 3 og 4 (ridehal og maskinhal) er endnu ikke opført, men der er indsendt ansøgning om byggetilladelse til begge bygninger til Næstved kommune.

Bygning		Grundplan ca.	Opførelsesår	Bygningsmaterialer/farver	Anvendelse
1	Stald 1	1.524 m ²	1988	Grå betonelementer m. frilagte sten, gråt eternittag	Ægproduktion
2	Stald 2	1.524 m ²	1989	Grå betonelementer m. frilagte sten, gråt eternittag	Ægproduktion -> hestestald
3	Ridehal	2.700 m ²	-	Entresitgrå sandwichplader, lysegrå stålplader	Ridehal
4	Maskinhal	1.430 m ²	-	Grå stålplader, lysegråt eternittag	Landbrugsmaskiner uden motor
5	Gødningshal	427 m ²	1990	Støbt betonavæg beklædt med stålplade, gråt eternittag	Gødning og hestestald -> gødning
6	Stuehus	160 m ²	1874	Grå pudsede mursten, brunt tegltag	Beboelse
7	Længe ved stuehus	149 m ²	1900	Grå pudsede mursten, Sort stål tegl	Avlshopper

Tabel 4. Fodersiloer på ejendommene.

Adresse	Dimensioner	Byggematerialer	Placering	Årgang
Tybjergvej 11A og 14				
	2 stk. 12 tons. H: 7,5 m	Stål	Ved stald 1	1994-95
	2 stk. 19,5 tons. H: 7,5 m	Stål	Ved stald 2	1994-95
Tybjergvej 14	1 silo (6 tons)		Se situationsplan	
Tybjergvej 12				
	11,3 tons. H: 7,5 m	Glasfiber	Se situationsplan	Ca. 1987
	11,3 tons. H: 7,5 m	Glasfiber	Se situationsplan	Ca. 1987

Vurdering

Idet ændringerne i dyreholdet foregår i eksisterende bygningsmasse, finder der ikke nybyggeri sted i forbindelse med ændringen og udvidelsen af dyreholdet på ejendommen. Idet der ikke sker nyt byggeri, facader ikke ændres, og der ikke etableres nye øvrige anlæg i forbindelse med udvidelsen af husdyrproduktionen vurderer vi, at udvidelsen ikke vil have en væsentlig landskabelig indvirkning.

3. Husdyrbrugets anlæg og drift

3.1 Afstandskrav

Ved etablering af nye anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug, er der en række afstandskrav, der skal overholdes. Krav og afstande er listet op i nedenstående tabeller 5 og 6.

Tabel 5. Afstandskrav i henhold til husdyrgodkendelsesloven § 6 og 8 og faktuelle afstande for renoverede æglæggestalde og hestestalde. * Bemærk at afstandskravene i § 8 kun gælder ved nybyggeri. Målt på Næstved Kommunes webgis-kort.

	De generelle afstandskrav (m)	Æglæggestald, nr. 12 (m)	Hestestald, nr. 12 (m)	Æglæggestald 1, nr. 11A (m)	Æglæggestald 2, nr. 11A (m)
ikke-almene vandforsyningsanlæg	25*	>200	>200	>200	>200
almene vandforsyningsanlæg	50*	>2.000	>2.000	>2.000	>2.000
vandløb/dræn og søer	15*	>300/?/85	>300/?/66	>300/?/160	>300/?/190
offentlig vej og privat fællesvej	15*	63	65	33	62
levnedsmiddelvirksomhed	25*	>300	>300	>300	>300
beboelse på samme ejendom	15*	17	37	-	-
naboskel	30*	58	56	18	18
nabobeboelse	50	189	206	212	217
Byzone (Tybjerglille Bakker)	Min 50 m	>2.000	>2.000	>2.000	>2.000
Lokalplanlagt område ²	Min. 50 m	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000

² Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Øvrige afstande:

Tabel 6: Afstanden fra de renoverede anlæg til en række områder. Målt på Næstved Kommunes webgis-kort.

	Æglæggestald, nr. 12 (m)	Hestestald, nr. 12 (m)	Æglæggestald, nr. 11A (m)	Æglæggestald 2, nr. 11A (m)
Kirkeomgivelser	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000
Kystnærhedszonen	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000
Fredede områder	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000
Strandbeskyttelseslinje	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000
Skovbyggelinje	Delvist indenfor	Delvist indenfor	Delvist indenfor	Delvist indenfor
Sø- og åbeskyttelseslinje	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000
Kirkebyggelinje	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000
Fortidsmindelinje	540	550	365	340
Beskyttede sten- og jorddiger	250	270	240	270
Lavbundsarealer og potentielle vådområder	220	220	230	200
Åbent vandløb	>1.000	>1.000	>1.000	>1.000

Vurdering

Som det ses af ovenstående tabeller er eksisterende æglæggestalde på Tybjergvej 11 A placeret ca. 18 m fra naboskel. Nabomatriklen udgøres af et areal med plantage/skov, og beboelsen ligger ca. 350 m fra produktionsbygningerne. På baggrund af afstanden vurderer vi, at eventuelle gener fra hønseholdet til nævnte naboejendom ikke vil være væsentlige.

Det fremgår af tabel 5, at fastsatte afstandskrav i husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 muligvis ikke er overholdt mht. dræn. Der er ansøgers ansvar at afstandskravet til dræn overholdes.

Da forhold omkring afstandskrav er indeholdt i den generelle lovgivning, er der ikke stillet vilkår hertil. Der er ikke søgt om dispensation fra afstand til dræn.

Alle eksisterende bygninger ligger delvist indenfor skovbyggelinjen. Da der imidlertid ikke opføres nyt byggeri men kun renovering af inventar, vurderer vi, at dette ikke er af betydning i forhold til udpegningen.

Kommunen kan konstatere, at alle øvrige afstandskrav i henhold til husdyrgodkendelseslovens §§ 6 og 8 er overholdt.

3.2 Staldbygninger

Ejendommens staldbygninger samt deres anvendelse i ansøgt drift fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 7: Hønsehuse og hestestalde i ansøgt drift for de tre ejendomme.

Stald	Dyregruppe	Antal årshøns/hønniker/hest	Staldsystem
Tybjergvej 11A			
Æglæggestald (Hus 1)	Skrabehøns – konsumæg	21.213	Skrabehøns, etagesystem, gødningsbånd m. 3 gange tømning/uge
Æglæggestald (Hus 2)	Skrabehøns – konsumæg	21.213	Skrabehøns, etagesystem, gødningsbånd m. 3 gange tømning/uge
Hestestald	Heste (500-700 kg)	12	Bokse m. strøelse

Lille hestestald	Heste (500-700 kg)	8	Bokse m. strøelse
Tybjergvej 12			
Stald 1	Skrabehøns – konsumæg	19.800	Skrabehøns, etagesystem, gødningsbånd m. 3 gange tømning/uge
Stald 2	Heste (500-700 kg)	45	Bokse m. strøelse
Gødningshal/stald	Avishopper (500-700 kg)	5	Bokse m. strøelse
Tybjergvej 14			
Hønnikestald	Hønniker – konsumæg (gennemsnitsvægt 1,25 kg og produktionstid 119 dage)	58.370	Hønnike, bure med gødningsbånd,

Ansøger oplyser, at antallet af stipladser i æglæggerproduktionen er beregnet ud fra en produktionsperiode på 58 uger, en rotation på 61 uger og en dødelighed på 6 %. Med disse forudsætninger giver 19.800 og 42.426 årshøner hhv. 21.468 og 46.000 stipladser.

Af ansøgningen fremgår, at udvidelse af dyreholdet sker i eksisterende stalde. Produktionen af skrabehøns kan øges i eksisterende stalde, idet der indsættes etageanlæg i de tre stalde til æglæggende høns. Herved øges det effektive gulvareal, og der bliver plads til flere høns. I etageanlæggene er der gødningsbånd, der tømmes tre gange ugentligt.

Produktionsomlægningen af skrabehønsene medfører, at den ene stald på Tybjergvej 12 kan indrettes med bokse til udvidelse af hesteholdet.

Produktionen af hønniker i bure fortsættes uændret med 58.370 stk. på Tybjergvej 14. Hønniker indsættes i bure (1.152 stk.), der er opstillet i 4 rækker med 3 etager pr. række. Burene er ikke berigede – og der er cirka 20 hønniker pr. bur.

Ventilationen vil ikke blive ændret i forbindelse med udvidelsen.

Vurdering

Ifølge Miljøstyrelsens teknologiblad om "Opdræt af hønniker til konsumægproduktion" fra marts 2011 fremgår det, at der benyttes fastgulv og dybstrøelse i en opvarmet stald ved opdræt på gulv. Der er ingen tekniske installationer udover vand-, foder-, varme- og ventilationssystem. Staldsystemet er ofte forsynet med siddepinde. Der tilføres den nødvendige mængde strøelse inden indsætning af dyrene, og den fjernes igen efter dyrene er flyttet til æglæggestalden forud for rengøringen. Denne staldtype er den mest udbredte til opdræt af hønniker i Danmark, over 90 % bliver opdrættet på gulv.

Miljøstyrelsen har ikke udarbejdet beskrivelser af opdræt af hønniker i bure som anvendes på Tybjergvej 14. Ansøger har beskrevet, at hønniker indsættes i bure (1.152 stk.) opstillet i 4 rækker med 3 etager pr. række. Burene er ikke berigede – og der er cirka 20 hønniker pr. bur. Gødningsbånd under burene tømmes en gang ugentligt til gødningshus. Ved sammenligning med driftssystemer for æglæggere ses det, at etagesystemer med gødningsbånd har lavere ammoniakfordampning end referencesystemet med gulvdrift og gødningskumme. Vi vurderer, at der kan drages paralleller for denne driftsform til hønnikeproduktionen, hvorfor det valgte staldsystem vurderes at opfylde kravene til implementering af BAT.

Af Miljøstyrelsens teknologiblad om "Etagesystem ved ægproduktion" fra maj 2011 fremgår det, at staldsystemet med etager er indrettet med fokus på inventardelen i det valgte system. Samtidig tages der hensyn til, at hønsenes behov og pladskrav til udvisning af normal adfærd skal være opfyldt. Stalden har typisk et helt plant gulv, og inventaret er placeret på langs i stalden med en til flere rækker af inventar afhængig af bredden og højden på stalden.

Gødningshåndteringen i stalden omfatter fjernelse af hele den faste gødningsmængde fra slats én gang ugentlig. Lagring af fast gødning kan foregå i gødningshus. Husdyrgødningen fra skrabeareal fjernes efter hvert hold. Husdyrgødningen kan lagres i markstak eller køres direkte ud.

I ansøgningen er det anført, at der anvendes hyppig udmugning i de æglæggestalde, hvor der er gødningsbånd (Hus 1 og 2) på Tybjergvej 11A, samt i æglæggerhuset på Tybjergvej 12., idet der foretages udmugning mindst tre gange ugentligt i hvert hus. Ammoniakemissionen reduceres dermed med 36 % i forhold til referencesystemet med en ugentlig udmugning fra skrabeareal i etageanlæg, jf. Miljøstyrelsens teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur (alternativ hønsehold)" fra maj 2011.

Hesteholdet foregår i ansøgt drift i bokse med strøelse. Indretning af hestestalde er reguleret af lov om hestehold³. Drift af hesteboksene skal leve op til kravene i husdyrgødningsbekendtgørelsen § 8 om bl.a. etablering af fast gulv. Vi vurderer, at drift af hesteboksene i henhold til gældende lovgivning sikrer optimale betingelser for hestene samt minimerer eventuelle miljøpåvirkninger.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Staldene skal indrettes som angivet i ansøgningen.
- De tre æglæggestalde skal indrettes med etagesystem og gødningsbånd.
- Gødningsbånd i æglæggestaldene skal tømmes ved starten af gødningsbåndet minimum tre gange ugentligt i hvert hus, med et interval på 2 dage. Dokumentation herfor skal foreligge.
- I hønnikestalden skal udmugning ved start af gødningsbåndet foretages mindst en gang pr. uge for hvert bånd. Der må forløbe højst syv døgn mellem to tømninger af hvert bånd. Dokumentation herfor skal foreligge.
- Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

3.3 Udegående heste på fold

Det er i ansøgningen angivet, at hestene er udegående i 4 måneder årligt indenfor udbringningsarealerne. Der er ikke tale om deciderede udbringningsarealer, men om hestefolde som husdyrbrugets 70 heste har adgang til. Disse arealer er indtastet i husdyrgodkendelse som permanente græsarealer. Arealernes samlede omfang udgør 14,56 ha, der ligger i nitratklasse 2.

Vurdering

Hestefoldene og deres miljøpåvirkning er vurderet i bilag 2. For at sikre, at ansøgningens oplysninger fastholdes stilles vilkår i om, at hestene skal være udegående 4 måneder årligt, og at hestefoldene skal have plantedække (vedvarende græs).

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Hestene skal være udegående 4 måneder årligt på de indtegnede hestefolde.

³ LBK. Nr. 251 af 08.03.2013 om hold af heste.

- Hestefoldene skal placeres som angivet i bilag 2.1.
- Hestefoldene skal etableres med vedvarende græs (K13 sædskifte).

3.4 Opbevaring af foder

Det er i ansøgningen oplyst, at der anvendes tørfoder til hønsene. Færdigfodret opbevares i udendørs siloer. Oversigt over siloer er anført i afsnit 2. Det årlige foderforbrug er på ca. 2.600 ton, (jf. ansøgers oplysning nedenfor) og opbevaringskapaciteten i siloerne er ca. 92 ton. Det vil sige, at der min. skal leveres foder ca. hver 14. dag. Af afsnit 5.5 om transport fremgår, at foder bliver leveret ugentligt til de tre ejendomme.

Ansøger har opgjort foderforbruget i nudrift og ansøgt drift til hhv. 2.055 og 2.600 ton.

Foderforbrug nuværende drift høns + hest:

- Tybjergvej 11A = 950 ton
- Tybjergvej 12 = 805 ton
- Tybjergvej 14 = 300 ton

Foderforbrug ansøgt drift høns + hest:

- Tybjergvej 11A = 1.850 ton
- Tybjergvej 12 = 855 ton
- Tybjergvej 14 = 300 ton

Vurdering

Vi vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til opbevaring og håndtering af foder ikke sker en væsentlig øget påvirkning af omgivelserne.

Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr, jf. afsnit 5.11.

3.5 Energiforbrug

Følgende er oplyst vedr. energiforbrug i ansøgningen:

Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglæggestaldene, udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder.

El

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen. For Tybjergvej 12 er strømforbruget oplyst til 76.140 kWh i nuværende drift, hvilket forventes at være uændret i ansøgt drift.

Strømforbruget er oplyst til 143.450 kWh i nuværende drift for Tybjergvej 11A og forventes at stige til 286.900 kWh i ansøgt drift. Elforbruget på Tybjergvej 14 forventes uændret at være 71.500 kWh.

Olie

Det samlede olieforbrug er 9.000 liter i nudrift. Olieforbruget er uændret i ansøgt drift, da produktionsforøgelse udelukkende sker i æglæggestaldene, hvor der ikke anvendes olie til opvarmning.

Der er ingen egenproduktion af energi på ejendommen.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Der kan regulere i forhold til temperatur, luffugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval). Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Tabel 8. Energiforbrug på ejendommene Tybjergvej 11A, 12 og 14.

	Nudrift	Ansøgt drift
Elforbrug		
Tybjergvej 12	76.140 kWh	76.140 kWh
Tybjergvej 11 A	143.450 kWh	286.900 kWh
Tybjergvej 14	71.500 kWh	71.500 kWh
Olie		
Diesololie Tybjergvej 14	2.000 liter	2.000 liter
Fyringsolie Tybjergvej 12	7.000 liter	7.000 liter

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det forventede energiforbrug svarende til normtallene for energiforbruget i en konventionel produktion af skrabe høns foruden drift af tilhørende anlæg så som ægpakkeri. Vi vurderer, at stigningen i ejendommens energiforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Bedriftens forbrug af energi, diesel og fyringsolie skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

3.6 Vandforbrug

Følgende vandforbrug er oplyst i ansøgningen:

Ejendommene er tilsluttet offentlig vandforsyning.

Vandforbruget til hønsenes drikkevand er på Tybjergvej 12 uændret. På Tybjergvej 11A forventes vandforbruget til hønsenes drikkevand at stige til det dobbelte.

Vandforbruget til hestenes drikkevand er anslået til 7 m³ pr. hest pr. år, svarende til 350 m³ i ansøgt drift (kilde: DANVA 2012/2013).

Det nye etagesystem i hus 1 på Tybjergvej 12 rengøres ikke konsekvent med vand, da staldanlæg kan tørrengøres med trykluft. Evt. vil gødningsbånd og tværkanal blive vasket med koldt vand og det øvrige inventar tørrengjort. Der er regnet med et uændret forbrug på 5 m³ vaskevand fra nuværende til ansøgt drift på Tybjergvej 12 og 14, mens det uændret er estimeret til 10 m³ på Tybjergvej 11A.

Tabel 9. Bedriftens vandforbrug og afledning af spildevand

Ressource	Nudrift (m ³)	Ansøgt (m ³)	Spildevandet ledes til:
Totale vandforbrug Oplyst af ejer (normtal)	6.639	8.700	
Drikkevand	6.449	8.510	
Tybjergvej 11A høns	2.760	5.520	Gødningsopbevaringsanlæg/container
Tybjergvej 11A heste	140	140	Gødningsopbevaringsanlæg/container
Tybjergvej 12 høns	1.500	1.500	Gødningsopbevaringsanlæg
Tybjergvej 12 heste	49	350	Gødningsopbevaringsanlæg
Tybjergvej 14 hønniker	1.000	1.000	Gødningsopbevaringsanlæg
Vaskevand fra stalde	20	20	
Tybjergvej 11A	10	10	Opsamlingstank
Tybjergvej 12	5	5	Opsamlingstank
Tybjergvej 14	5	5	Gødningshus og opsamlingstank
Stuehus Tybjergvej 12	170	170	Trixtank

Vurdering

I henhold til ansøgningen er det forventede vandforbrug pr. høne/hønnike og hest beregnet ud fra normtallene for vandforbruget til drikkevand. Stigningen i vandforbrug i ansøgt drift relaterer således udelukkende til øget drikkevandsforbrug hos husdyrene. Vi vurderer derfor, at stigningen i ejendommens vandforbrug er acceptabel i henhold til det ansøgte projekt. Ejendommen skal dog løbende være opmærksom på forbruget, samt tiltag der kan medvirke til at forbruget minimeres mest muligt.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Forbruget af vand skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndigheden.

3.7 Spildevand

Følgende fremgår om spildevand i ansøgningen:

Stalde med etagedrift tørrengøres hovedsageligt. Der forventes brugt cirka 5 m³ vaskevand om året til rengøring af stalde på Tybjergvej 12 og ca. 15 m³ vaskevand på Tybjergvej 11A og 14.

Æglæggerhusene har betongulv. På Tybjergvej 12 er der afløb til alt vaskevand i 6 m³ opsamlingstank, hvortil der også er afløb fra gødningshuset. Al vaskevandet på Tybjergvej 14 opsamles i gødningshus, hvorfra der er afløb til bundfældningstank. Ansøger oplyser i mail af den 28.1.2014, at bundfældningstanken ændres til en opsamlingstank. Vaskevand på Tybjergvej 11 A ledes til opsamlingstank, og hestestaldene på Tybjergvej 11 A vaskes aldrig. Vaskevand fra de nævnte beholdere udbringes på bortforpantede marker. Tagvand afledes via drænrør til vandløb syd for ejendommen på Tybjergvej 12, mens tagvandet fra bygninger på Tybjergvej 11A og 14 afledes via markdræn syd for Tybjergvej 14. Sanitært spildevand fra stuehusene på Tybjergvej 12 og 14, samt stalden på Tybjergvej 11A ledes til trix-tanke. Spildevandsmængde på ejendommene er angivet i tabellerne 10-11 nedenfor.

Tabel 10. Produktion og afledning af spildevand Tybjergvej 12:

Spildevandstype	Nudrift	Ansøgt	Afledes til
Tybjergvej 12			
Vaskevand, stalde	5 m ³	5 m ³	Opsamlingstank (6 m ³)
Sanitært spildevand, stuehus	170 m ³	170 m ³	Trixtank
I alt	175 m³	175 m³	

Tabel 11. Produktion og afledning af spildevand Tybjergvej 11A og 14:

Spildevandstype	Nudrift	Ansøgt	Afledes til
Vaskevand, Tybjergvej 11A	10	10	Opsamlingstank (20 m ³)
Vaskevand, Tybjergvej 14	5	5	Opsamlingstank via gødningshus
Sanitært spildevand fra stuehus og toilet i stald	170	170	Trixtank
I alt	185	185	

Vurdering

Den opsamlede mængde vaskevand udbringes på udbringningsareal af forpagter af ejendommens arealer. Opsamlingsvandet, der tilledes opsamlingstanke, herunder evt. saft fra gødningshusene, skal håndteres som husdyrgødning. Udbringning heraf skal ske efter gældende regler i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Vi gør opmærksom på, at afledning af vand fra stalde, gødningshus m.v. ikke må ledes til en bundfældningstank med videre afløb. Det er således ansøgers ansvar at sikre, at opsamlingsvandet håndteres som husdyrgødning og ikke ledes til kloak, dræn, nedsivning m.v. Hvis de etableres en opsamlingsbeholder på Tybjergvej 14 skal den forinden anmeldes til kommunen. Hvis bundfældningstanken ændres til en opsamlingsbeholder, så skal kommunen efterfølgende orienteres herom. Vi vurderer, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet til spildevandet på ejendommen, når der etableres en opsamlingsbeholder af en passende størrelse på Tybjergvej 14.

Vi gør opmærksom på, at afledning af spildevand og overfladevand, i forbindelse med opførelsen af de ansøgte bygninger (ridehal og maskinhal), via dræn kræver tilladelse af kommunens spildevandsmyndighed/vandløbsmyndighed. Disse eventuelle tilladelser er ikke indeholdt i denne miljøgodkendelse, og det er ansøgers ansvar selv at indhente de krævede tilladelser

4. Opbevaringskapacitet og gødningshåndtering

4.1 Gødningsproduktion

Ansøger har lavet nedenstående beregning af gødningsproduktionen i nudrift og ansøgt drift for de tre ejendomme.

Tybjergvej 12

Nudrift:

19.800 årshøner * 0,53 tons dybstrøelse/100 årshøner = 105 tons dybstrøelse

19.800 årshøner * 1,86 tons staldgødning/100 årshøner = 368 tons staldgødning

7 heste * 4,52 tons dybstrøelse/hest = 32 tons dybstrøelse

I alt 368 tons staldgødning og 137 tons dybstrøelse.

I nudrift opbevares gødning fra hønsene i markstak, og dybstrøelse fra heste opbevares i gødningshus på Tybjergvej 12.

Ansøgt drift:

19.800 årshøner * 0,46 tons dybstrøelse/100 årshøner = 91 tons dybstrøelse

19.800 årshøner * 2,33 tons staldgødning/100 årshøner = 461 tons staldgødning

50 heste * 5,13 tons dybstrøelse/hest = 257 tons dybstrøelse

I alt 461 tons staldgødning og 348 tons dybstrøelse.

Tybjergvej 11A og 14

Nudrift:

20.000 årshøner * 0,6 tons dybstrøelse/100 årshøner = 120 tons dybstrøelse

20.000 årshøner * 2,08 tons staldgødning/100 årshøner = 416 tons staldgødning

58.370 hønniker * 0,33 tons staldgødning/100 hønniker = 193 tons staldgødning

20 heste * 5,13 tons dybstrøelse/hest = 103 tons dybstrøelse

I alt 832 tons gødning.

I nudrift opbevares gødning fra æglæggerproduktionen i markstak, mens staldgødning fra hønniker og dybstrøelse fra heste opbevares i gødningshus.

Ansøgt drift:

42.426 årshøner * 0,46 tons dybstrøelse/100 årshøner = 195 tons dybstrøelse

42.426 årshøner * 2,33 tons staldgødning/100 årshøner = 989 tons staldgødning

58.370 hønniker * 0,33 tons staldgødning/100 hønniker = 193 tons staldgødning

20 heste * 5,13 tons dybstrøelse/hest = 103 tons dybstrøelse

I alt 1.480 tons gødning.

Vurdering

Kommunen kan konstatere, at beregningen af gødningsproduktion på ejendommene er foretaget ud fra normal for 2012.

4.2 Gødningsopbevaringsanlæg og -kapacitet

Ansøger har oplyst følgende om gødningsopbevaringsanlæggene på de tre ejendomme:

I tilknytning til gødningshuset på Tybjergvej 12 opstilles en gødningscontainer. Containeren afhentes cirka hver 14. dag, hvor gødningen køres til biogasanlæg. Gødningen fra heste fjernes dagligt til gødningshus, hvorfra det senere bortskaffes til biogasanlæg.

På Tybjergvej 11A opsamles gødning fra heste og æglæggere i lukkede gødningscontainere ved stald 2. Når containerne er fulde, bliver gødningen transporteret til biogasanlæg, cirka en gang om ugen.

Opbevaringskapaciteten på Tybjergvej 11A, 12 og 14 fordeler sig som følger, ved en samlet gødningsproduktion på 2.289 tons, svarende til 3.891 m³:

Gødningshus, Tybjergvej 12: 427*2 meter	854 m ³ (22 %)
ved hønnikestald, Tybjergvej 14: 64m ² * 2 meter	128 m ³ (2 %)
Gødningstainere, Tybjergvej 11A: 2 * 30	60 m ³ (3 %)
I alt	1.042 m ³ (27 %)

Fra hønnikeproduktionen med hønniker i bure fjernes gødningen løbende fra stalden til gødningshus i vestlig ende af hønnikestalden. Herfra bortkøres den ca. tre gange årligt. Gødningen læsses med teleskoplæsser til vogn på flisebelagt areal.

I æglæggestaldene fjernes den faste gødning i etagesystemet 3 gange ugentlig via gødningebånd og transporteres direkte til gødningshus hhv. containere. Gødning fra containere og gødningshus transporteres direkte til biogasanlæg. Dybstrøelsen fjernes ved hvert holdskifte, typisk efter 12-14 måneder, hvorefter den køres til gødningshus/containere eller direkte til biogasanlæg.

Gødning fra hestestalde fjernes i ansøgt drift dagligt til gødningstainere/gødningshus på hhv. Tybjergvej 11a og Tybjergvej 12.

Der er afløb fra gødningshus på Tybjergvej 12 til opsamlingsbeholder, på Tybjergvej 11A er der ikke et gødningshus, men gødningstainere - og på Tybjergvej 14 er der afløb fra gødningshus til bundfældningstank.

Vurdering

Som det fremgår af ansøgers beskrivelse af gødningsoptbevaringsanlæg, opbevares den samlede gødningmængde i lukkede containere samt i lukkede gødningshuse.

Gødningshusene er med tag og vægge, hvorved den naturlige ventilation over gødningen minimeres. Der er fast bund i gødningshusene, der som beskrevet ovenfor har afløb til hhv. opsamlingsbeholder og bundfældningstank. Der er meget lidt væskeafløb fra kyllingegødning, som har et højt tørstofindhold. Der er ingen BAT-teknologiblade for denne optbevaringsform.

Der tilføres gødning til gødningshusene hver gang der muges ud i staldene, hvilket er tre gange ugentligt fra æglæggestaldene. Dertil kommer udmugning fra hønnikeproduktionen en gang ugentligt samt udmugning fra hesteholdet. Gødning fraføres ejendommene ved afhentning i lastbiler og afsættes til biogasanlæg. Al husdyrgødning fra ansøgt produktion leveres til biogasanlæg. Der rettages ikke forarbejdet husdyrgødning. Der er ikke søgt om udbringning af gødning på udbringningsarealer, og der stilles derfor vilkår omkring afsætning af husdyrbrugets gødningproduktion, idet beregningerne af miljøpåvirkning i ansøgningsystemet tager udgangspunkt heri.

For at reducere ammoniakfordampningen fra gødningshus stiller vi krav om overdækning af gødning opbevaret i gødningshus på Tybjergvej 14 med f.eks. presenning el.lign. Desuden skal porte og døre så vidt muligt holdes lukkede i alle gødningshuse. Der er ikke søgt om optbevaring af gødning på møddingsplads eller i markstak, hvorfor en evt. miljøpåvirkninger heraf ikke er medtaget i ansøgningsystemets beregninger. Der stilles derfor vilkår om, at optbevaring af husdyrgødning ikke må ske i markstak eller på åben møddingsplads.

Optbevaring af gødning i lukkede containere reducerer efter vores vurdering miljøpåvirkningen i forhold til optbevaring af gødning i åben mødding, idet det må forventes, at ammoniakfordampningen er mindre fra containerne.

Ansøger har oplyst, at den årlige producerede gødningmængde er på 2.289 tons, svarende til 3.891 m³. Gødningshusene kan indeholde 1.042 m³, svarende til ca. 27 % af den årlige

producerede gødningsmængde. Dvs. at der i gødningshusene kan opbevares ca. 3 måneders gødningsproduktion af fast møg og dybstrøelse. Derudover råder ejendommene over opbevaringskapacitet i lukkede containere på Tybjergvej 14. I ansøgningssystemet er det angivet, at der er en samlet gødningsopbevaring svarende til 27 % af den samlede gødningsmængde. Der vil således blive stillet vilkår om, at der maksimalt må være en gødningsmængde på 1.042 m³ opbevaret på ejendommene ad gangen, idet beregningerne af husdyrbrugets miljøpåvirkning i ansøgningssystemet er forudsat heraf.

Ejendommen skal have kapacitet til opbevaring af minimum 9 måneders gødningsproduktion i opbevaringsanlæg eller i form af 5-årige skriftlige aftaler jævnfør husdyrgødningsbekendtgørelsen. For husdyrholdet på Tybjergvej betyder det, at der skal være opbevaringskapacitet til 2.918 m³ gødning. Ejendommen skal derfor have skriftlige aftaler for afhentning og afsætning af gødning.

Som nævnt i afsnittet om spildevand, så er det ikke lovligt at lede afløb fra gødningslageret på Tybjergvej 14 via bundfældningstank til dræn. Der stilles imidlertid ikke vilkår til, at det etableres en opsamlingsbeholder, da det er et generelt krav efter husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Gødningen opbevaret i gødningshuset på Tybjergvej 14 skal være overdækket med presenning eller lignende.
- Porte og døre skal så vidt muligt holdes lukkede i alle gødningshuse.
- Ved opbevaring af husdyrgødning i container skal containerne være overdækkede og de skal stå på en støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder.
- Dybstrøelse og gødning fra den samlede produktion skal afsættes direkte til handelsfirma og må ikke opbevares i markstak eller på åben møddingsplads.
- Der må maksimalt opbevares 1.042 m³ husdyrgødning i gødningshusene på en gang. Dokumentation herfor skal kunne forevises kommunen.
- Der skal foreligge 5-årig skriftlig kontrakt med eksportfirma om afsætning/afhentning af ejendommens samlede gødningsproduktion, svarende til 100 % af gødningsproduktionen afsat i staldene.

4.3 Udbringning af husdyrgødning

Der indgår ikke vurdering af udbringning af husdyrgødning eller udbringningsarealer i denne miljøgodkendelse, da al husdyrgødningen afsættes til tysk biogasanlæg, der efterfølgende står for afsætning af det forarbejdede husdyrgødning.

Håndteringen af husdyrgødning skal dog altid foregå under opsyn, og således at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.

For at begrænse forurening i forbindelse med udmugning i regn- og snevejr samt reducere eventuelt miljøpåvirkning i forbindelse med spild af husdyrgødning, vurderer vi, at der skal etableres en befæstet plads under hele gødningsbåndets udstrækning.

Ansøger oplyser, at tømning af gødningshuse foregår ved hjælp af teleskoplæsser til vogn. Vi vurderer, at der skal etableres en befæstet læsseplads, så eventuel miljøpåvirkning i forbindelse med spild af husdyrgødning minimeres.

I husdyrgodkendelse.dk er hestefoldene indtegnet som græsningsarealer med permanent græs.

Vilkår

For at reducere risiko for forurening ved håndtering af husdyrgødning, bliver der stillet vilkår om, at:

- Håndteringen af husdyrgødning skal altid foregå under opsyn og således, at spild undgås og under tilbørlig hensyn til omgivelserne.

Der skal etableres befæstet areal under hele udstrækningen af alle gødningsbåndene.

- Der skal etableres en betonbefæstet læsseplads af en sådan størrelse, at spild ikke tilføres ubefæstede arealer ved tømning af gødningshuse på hhv. Tybjergvej 12 og 14. Pladsen skal rengøres for spild af gødning umiddelbart efter at læsning af gødning er afsluttet.

5. Husdyrbrugets forurening og forureningsbegrænsende foranstaltninger

5.1 Anvendelse af bedst tilgængelig teknik, BAT

5.1.1 Ammoniakfordampning fra staldanlæg

Fjerkræproduktion:

Der anvendes to typer staldanlæg til ejendommens hønsehold, nemlig skrabehold i etageanlæg med tre gange ugentlig tømning af gødningsbånd og hønnikeproduktion i bure med gødningsbånd samt hestestald/bokse med strøelse.

Af ansøgningen fremgår følgende BAT-redegørelse for staldindretning:

"Der indsættes etagesystem med gødningsbånd i den ansøgte æglæggeproduktion. Tre gange udmugning om ugen reducerer ammoniakemissionen i stalden med 36 procent. Dette er anskueliggjort ved at anføre det som en kemisk luftvasker med 36 procents effektivitet, der kører hele året rundt.

I hestestalden etableres bokse med strøelse. Ifølge "Lov om hold af heste" er dette opstaldningssystem det eneste lovlige system til heste, hvorfor det vurderes at være det bedst tilgængelige staldsystem.

Som udgangspunkt skal BAT-niveauet for ammoniakfordampning svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier, opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Beregnet BAT-niveau for den ansøgte produktion:

Tabel 12: BAT beregnet for Tybjergvej 12 af ansøger:

Staldnr.	Ny/Eksisterende	Produktion	Antal dyr	Emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N pr. år)
1	Eksisterende	Skrabeæg	19.800 årshøner	$9,92 \times 19.800/100 = 1.964$
2	Eksisterende	Heste	50 årsheste	450*
Samlet BAT-niveau				2.414

Tabel 13: BAT beregnet for Tybjergvej 11A og 14 af ansøger:

Staldnr.	Ny/Eksisterende	Produktion	Antal dyr	Emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N pr. år)
1	Eksisterende	Skrabeæg	42.426 årshøner	9,92 x 42.426/100 = 4.208
2	Eksisterende	Heste	20 årsheste	180*
3	Eksisterende	Hønniker	58.370 hønniker	2.937**
Samlet BAT-niveau				7.325

* Der findes ikke vejledende emissionsgrænseværdier for produktioner med heste, men ifølge "Lov om hold af heste" (1. januar 2008) skal heste opstaldes i bokse med strøelse. Det angivne emissionsniveau for hestene er derfor den faktiske emission fra produktionen, beregnet i husdyrgodkendelse.dk.

** Der er ikke udarbejdet vejledende emissionsgrænser for hønniker, hvorfor den faktiske emission beregnet i husdyrgodkendelse.dk er anvendt som BAT-niveau.

Det samlede BAT-niveau for den ansøgte produktion bliver dermed 2.414 + 7.325 kg N/år = 9.739 kg N/år. Den samlede emission fra produktionen er i ansøgt drift beregnet til 9.389 kg N/år i det elektroniske ansøgningssystem. Med baggrund i ovennævnte beregninger, vurderes det, at den ansøgte produktion lever op til BAT.

Fravalg af luftvaskere:

Der findes BAT teknologiblade for kemiske luftvaskere. Disse er afprøvet og testet i svinestalde.

Der er afprøvet en prototype luftrensere til fjerkræproduktion (Marts 2008):

http://www.lr.dk/bygningerogmaskiner/informationsserier/info-byggeriogteknik-gratis/0065_mhj_pdf_stub.htm.

Luftrenseren blev afprøvet i en slagtekyllingestald, over en periode på et hold kyllinger (35 dage). Denne renser er ikke sat i produktion, da afprøvningen viste en række problemstillinger der skal løses før den evt. bliver sat i produktion. I fjerkræproduktion er støvet meget fedtet, dette sætter sig i renseren, som derved får reduceret effekt. Dette gør at driftstabiliteten ikke kan forventes at være tilfredsstillende.

På den baggrund er luftvaskere til æglæggestalde fravalgt i denne ansøgning, Da det ikke kan anbefales at opsætte en prototype luftvasker, med udokumenteret driftsstabilitet og -økonomi.

Fravalg af biologisk luftrensning.

Der er ingen BAT blade med biologisk luftrensning. Det er endvidere ikke muligt at benytte biologisk luftrensning i stalde med hold drift, hvor stalden står tom i en længere periode.

BAT og ventilation:

I nye stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at anvende naturlig ventilation, hvor dette er muligt. For mekanisk ventilerede stalde er det BAT, at reducere energiforbruget ved at optimere udformningen af ventilationssystemet i hver stald for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Øget modstand i ventilationssystemer undgås ved at holde ventilationssystemet rent. Derudover anvendes frekvensstyret ventilation, som hindrer overventilering.

I æglæggestaldene anvendes frekvensstyret ventilation og i hestestaldene anvendes naturlig ventilation. Den naturlige ventilation i hestestaldene giver et stort luftskifte og lavere temperatur i staldene, hvilket bidrager til en lavere koncentration af ammoniak og lugt, ligesom der ikke er et energibehov til ventilation."

Vurdering

Ved fastsættelse af emissionsgrænseværdien for ammoniak anvender vi Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier⁴. Grænseværdierne blev ændret i april 2011, hvor beregningsforudsætningerne blev ændret i forbindelse med, at den nye version af ansøgningssystemet kom. Da ansøgningen er indsendt i juli 2012, anvender vi grænseværdierne fra IT2011.

Da der foretages gennemgribende renovering af æglæggestaldene, anvender vi emissionsgrænseværdien for nye stalde. Miljøstyrelsens grænseværdi for skrabehøns i nye stalde er 9,92 kg NH₃-N pr. 100 årshøns.

Som også oplyst i ansøgningen, findes der ingen BAT-standard-vilkår til hønnikeproduktion. Derfor beregnes der ikke et decideret BAT-niveau for NH₃-N emissionen for denne del af den ansøgte produktion. Af ansøgningen fremgår det, at hønnikeproduktionen i alt har en emission på 2.294 kg NH₃-N pr. år.

Tilsvarende er gældende for hesteholdet. Ammoniakemissionen fra hesteholdet kan ifølge ansøgningssystemet opgøres til 13,81 kg N/år/DE svarende til en ammoniakemission på 420 kg NH₃-N/år.

Emissionsværdierne for hhv. hønnikeproduktionen samt hesteholdet (aflæst i ansøgningssystemet) skal således summeres med BAT-niveauet for NH₃-N emissionen for æglæggerproduktionen for at fastlægge produktionens samlede maksimale emission i forhold anvendelse af BAT i produktionen.

Miljøklagenævnet (nu Natur- og Miljøklagenævnet) vurderer, at hvis grænseværdierne for ammoniakemissionen (BAT-standardvilkår) for det samlede anlæg overholdes ved ansøgers konkrete valg af teknologier og teknikker, da er kravet om anvendelse af BAT opfyldt for projektet som helhed (MKN-130-00166 af. 3. november 2010).

Vores beregning af den maksimale ammoniakemission for hønseholdet ved overholdelse af BAT fremgår af tabel 14. Som det ses ved sammenligning med ansøgers BAT-beregning, er der forskel på de to niveauer, hvilket skyldes den anvendte ammoniakemission fra hesteholdet. Uanset beregningsmetode er BAT-emissionsgrænseniveauet overholdt for den ansøgte produktion.

Tabel 14: Beregning af den maksimale ammoniakemission for hønseholdet. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier er anvendt for skrabehønsene. For hønnike produktionen er ansøgningens faktiske emission anvendt, hvilket også er tilfældet for hesteholdet.

Dyrekategori	Ansøgt staldsystem	Emmissions-grænseværdi Kg NH ₃ -N / dyr	Total Kg NH ₃ -N
Hønniker (58.370 stk.)	Dybstrøelse	-	2.937
Æglæggende høns (62.226 stk.)	Skrabeæg, etage m. gødningsbånd	9,92	6.173
Heste	Strøelse	13,81 kg N/år/DE	420
I alt			9.530

⁴ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg – omfattet af husdyrgodkendelseslovens §§ 11 og 12. Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, maj 2011.

BAT- ammoniakemissionsgrænseværdi

I henhold til ovenstående stiller vi i forhold til overholdelse af BAT krav om, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen er **9.530 kg NH₃-N /år**.

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene **9.389 kg NH₃-N /år**. Den ansøgte udvidede produktion overholder således kravet om anvendelse af BAT.

Vurdering af anvendt teknologi til overholdelse af BAT-kravet

Hønniker opstaldes i bure (1.152 stk.) opstillet i 4 rækker med 3 etager pr. række. Burene er ikke berigede – og der er cirka 20 hønniker pr. bur. Jævnfør Miljøstyrelsens teknologiblad om driftssystemet "Opdræt af hønniker til konsumægproduktion" af 15.03.2011 er 100 % dybstrøelse referencestaldsystemet til hønnikeproduktion. Ca. 90 % af den danske hønnikeproduktion foregår i denne staldtype. Det er anført, at " Der er ingen tekniske installationer udover vand-, foder-, varme- og ventilationssystem. Staldanlægget er ofte forsynet med siddepinde. Der tilføres den nødvendige mængde strøelse inden indsætning af dyrene, og den fjernes igen efter dyrene er flyttet til æglæggestalden forud for rengøringen. I forbindelse med stald findes forrum, servicorum og foderopbevaring."

Der findes ingen BAT-standardvilkår for denne driftsform/staldtype. Umiddelbart vurderer vi, at fjernelse af gødning fra hønniker via gødningsbånd en gang ugentligt til gødningshus, vil have en lavere ammoniakemission end et dybstrøelsessystem. Vi vurderer derfor, at det valgte staldsystem sammen med ansøgningens øvrige tiltag, opfylder kravet om implementering af BAT i hønnikeproduktionen.

Det valgte staldsystem til skrabe hønsene er "Etagesystem ved ægproduktion". Af Miljøstyrelsens teknologiblad til denne staldindretning (revideret maj 2011) fremgår det, at der kan ske en regelmæssig udmugning af den faste gødning i produktionsperioden. Dybstrøelse opbevares i stalden i hele produktionsperioden. Staldtypen kan " benyttes ved alternativ ægproduktion (høns der ikke er i bur) [...]. I dette system er der mulighed for løbende at fjerne den faste gødning, som udgør 75 % (1 gang om ugen)."

I ansøgningen er det angivet, at gødningsbånd under skrabe hønsene i etagesystem tømmes tre gange ugentligt, og at dette medfører 36 % reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager i forhold til referencestaldsystemet med en ugentlig udmugning fra skrabe høns i etageanlæg. Kommunen kan konstatere, at dette er tilfældet jævnfør Miljøstyrelsens teknologiblad "Hyppig fjernelse af gødning fra æglæggende høns som ikke holdes i bur (alternativ hønseshold)", revideret maj 2011. Ammoniakfordampningen er afhængig af interval mellem udmugning, og der stilles derfor vilkår om udmugningsfrekvens.

Regler og krav til opstaldning af hestehold fremgår af lov om hold af heste. Der vil derfor ikke blive stillet vilkår hertil.

Idet produktionen overholder BAT-niveauet vurderer vi, at ansøgers fravalg af implementering af luftvasker samt biologisk luftrensning er acceptabel. Vi vurderer, at ansøgers oplysninger om vedligehold og styring af ventilation i staldene er med til at sikre, at ammoniakemissionen fra staldene reduceres mest muligt, og at BAT-niveauet kan overholdes.

Der vil blive stillet vilkår om, at kommunen og dermed tilsynsmyndigheden skal underrettes, hvis der på et eller flere af gødningsbåndene er længerevarende driftsstop, idet det har betydning for om emissionsgrænseværdien for ammoniak overholdes i praksis.

Ved tømning af gødningsbånd tre gange ugentligt forventes der højere indhold af N ab lager, hvilket giver en højere gødningsværdi.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- I alle æglæggerhusene skal udmugning ved start af gødningsbåndet foretages mindst 3 gange/uge for hvert bånd med et interval på 2 dage. Dokumentation herfor skal foreligge.
- I hønnikestalden skal udmugning ved start af gødningsbåndet foretages mindst en gang/uge for hvert bånd med syv dages interval. Dokumentation herfor skal foreligge.
- Enhver form for driftsstop af gødningsbånd skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer gødningsbåndets drift, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Gødningsbåndene skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
- Ventilationen i alle stalde skal være computerstyret, med alarm i tilfælde af driftsforstyrrelser. Alarmen skal meddeles elektronisk til driftsherren.

5.1.2 Fosfor ab lager

Ud fra samme BAT-standard-vilkår som nævnt ovenfor har vi beregnet den maksimale emissionsgrænseværdi for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg omfattende af husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12. Niveaulet fastlægges således, at fosforindholdet i den mængde husdyrgødning der produceres på anlægget maksimalt må have et indhold af fosfor som angivet i tabellen nedenfor.

Vores beregning af den maksimale fosforemission for hønseholdet ved overholdelse af BAT fremgår af 15.

Tabel 15: Beregning af den maksimale fosforemission for hønseholdet. Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier er anvendt for skrabehønsene. * Der findes ikke BAT-niveau for fosfor for hestehold og hønnikeproduktion. Værdier herfor er taget fra normtal for 2012.

Dyrekategori	Ansøgt staldsystem	Antal DE	Stald	Emissionsgrænseværdi Kg P pr. DE	Total Kg P
Høniker (119 dage)	Bure med gødningsbånd	41,7	Eksisterende	3,22 /100 dyr*	1.880
Heste (500-700 kg)	Bokse med strøelse		Ny + eksisterende	1,76/dyr*	123
Æglæggende høns (24.500 årshøns)	Skrabeæg, etage med gødningsbånd	374,9	Ny stald + renoveret eksisterende stald	26,1	9.785
I alt					11.788

I henhold til ovenstående tabel 15 er den maksimale tilladte mængde fosfor ab lager fra den ansøgte produktion **11.788 kg P/år** for at overholde BAT-niveaulet.

Af Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår (Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)-Husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg, maj 2011 fremgår følgende:

”Emissionsgrænseværdien kan anvendes af kommunerne i alle godkendelser af husdyrbrug med konventionel produktion af konsumæg efter husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12, idet det her ikke har betydning, om der tale om et nyetableret eller eksisterende husdyrbrug. Dette skyldes, at emissionsgrænseværdien vil kunne opfyldes ved foderoptimering, som er en teknik, som står til rådighed for såvel nyetablerede som eksisterende husdyrbrug med produktion af konsumæg. Alternativt kan emissionsgrænseværdien overholdes ved bortskaffelse af gødningen til videre bearbejdning i eksempelvis biogasanlæg.”

Af ansøgningssystemet fremgår det, at den samlede mængde fosfor ab laber fra den ansøgte produktion er **12.376 kg P/år**. Den ansøgte udvidelse overholder således ikke umiddelbart kravet om anvendelse af BAT i forhold til ammoniakemission. Jævnfør afsnit 4.2 har ansøger redegjort for, at al husdyrgødningen bortskaffes til biogasanlæg, på nær den gødningsmængde der afsættes af heste på fold svarende til 10,1 DE med et indhold af 1.020 kg N og 187 kg P.

Vurdering

Vi har ikke i den konkrete sag viden, der kan tilsidesætte Miljøstyrelsens vurdering af, at BAT-niveauet for fosfor kan opfyldes ved afsætning af hønsegødningen til biogasanlæg. På baggrund af ovenstående vurderer vi, at ansøgningen lever op til redegørelse for og anvendelse af BAT i forhold til fosfor emissioner fra anlægget.

Vilkår

Da der ikke er foretaget fodertilpasninger på fosfor og al gødning afsættes til handelsfirma stilles der ikke vilkår for fosfor.

Vilkår om afsætning af husdyrgødning er beskrevet i afsnit 4.2.

5.1.3 Opbevaring af husdyrgødning

I ansøgningen er følgende oplyst om opbevaring af husdyrgødning:

”Al gødning fra gødningsbånd i æglæggerhusene transporteres direkte til gødningshus/container 3 gange ugentligt. Dybstrøelse fjernes i forbindelse med holdskifte til gødningshus. Al gødning afsættes til biogasanlæg.

Gødningsbånd under burene i hønnekældene tømmes en gang ugentligt til gødningshus.

På Tybjergvej 11A opsamles gødning fra heste og æglæggere i lukkede gødningscontainere ved stald 2. Når containerne er fulde, bliver gødningen transporteret til biogasanlæg, cirka en gang om ugen. Hestestalden muges helt i bund 2-3 gange årligt og vaskes aldrig. Dybstrøelse fra øvrige hestestalde fjernes dagligt til gødningshus, hvorfra det siden afsættes til biogasanlæg.

Gødningshuse eller gødningscontainere er en opbevaringsform der primært ses ved konsumægs producenter med båndsystem til gødningshåndtering. Der er således ingen BAT-blade for den opbevaringsform. Teknisk set er gødningen fra hønserne fast møg, og derfor er opbevaringskravet en møddingsplads. Der vælges typisk et gødningshus/container frem for møddingsplads af to grunde:

1: Gødningen er meget tør når den kommer fra stalden, i en mødding vil regnvand gøre gødningen fugtig og dermed er den vanskeligere at sprede nøjagtig.

2: Der er et mindre ammoniaktab fra gødningshuset/containeren sammenlignet med en mødding og dermed opnås en større gødningsværdi i sidste ende. Dette skyldes to faktorer: dels et lille luftskifte over gødningsoverfladen pga. et tæt hus/beholder, og dels at gødning ikke fugtes yderligere af regnvand. Derved dannes der mindre ammoniak, med en mindre emission til følge.

Normen for opbevaring af fast hønsemøg og hestegødning er en mødding.

BREF dokumentet beskriver følgende opbevaringssystemer til fjerkrægødning
-opbevaring i stalden under buranlæggene, med udmugning en gang om året.
-opbevaring i åben mødding.

Der er således valgt et system der ikke er beskrevet i BREF. Men systemet med gødningshus/container er klart bedre end de angivne systemer.”

Vurdering

Vi vurderer, at opbevaring af hønsemøg og hestemøg i gødningshus og gødningscontainer som beskrevet i ansøgningen sikrer, at gældende lovgivning i henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen er overholdt. Der sker daglig udmugning til gødningshuse på Tybjergvej 11A og 12, idet der muges ud fra hestestaldene dagligt. Derfor vurderer vi, at der ikke skal være yderligere overdækning af gødningsmængden i gødningshusene på disse adresser, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Gødningsproduktionen fra hønnikestalden på Tybjergvej 14 fjernes en gang om ugen fra stalden til gødningshus i vestlig ende af hønnikestalden. Der er således ikke daglig tilførsel af husdyrgødning til gødningshuset på Tybjergvej 14. Opbevaring af fast husdyrgødning i lukket container på befæstet areal uden afløb foruden opbevaring i lukket hus med/uden overdækning med presenning af husdyrgødning vurderes at være BAT, da både afløb og emission fra opbevaringsanlægget herved minimeres. Det er dog en forudsætning for reduktionen i ammoniakemissionen fra gødningen, at porte og døre i gødningshuset ikke står åbne i unødigt omfang.

Vilkår omkring opbevaring af husdyrgødning er beskrevet i afsnit 4.

5.1.4 Vand og Energi

Vand

”Efter hver rotation rengøres staldene med vand eller tørrengøres. Når der rengøres med vand bruges højtryksrensere. Tørrengøring foregår med kost og højtryksluft. Rengøringen vil evt. blive afsluttet med en desinfektion.

Den primære kilde til vandspild i æglæggeproduktionen er utætte vandnipler. Disse efterses dagligt, så vandspild minimeres.

Drikkevand

Drikkenipler placeres højt for at lette hønernes vandoptagelse og minimere vandspild. I hestestaldene efterses drikkekopper dagligt for at minimere vandspil.”

Energiforbrug

”Lysstyring og lysdæmpning, samt frekvensstyret ventilation gør, at strømforbruget holdes på et minimum. Ventilationssystemet er computerstyret og tilpasset produktionen for at sikre optimal køretid. I hestestaldene er der naturlig ventilation, kombineret med udsugningsventiler, hvilket giver et lille energiforbrug til ventilation.”

”Der bruges normalt ikke varmetilsætning til æglæggestaldene, udover varme i forbindelse med indsætning af nye høns i meget kolde vinterperioder. Der kan derfor være et vist energiforbrug til opvarmning af stalden.

Fravalg af varmegenindvinding:

Der er ikke et varmebehov i produktionen, hvor varmen fra genindvinding kan afsættes. Det gælder både i æglæggestalden og hestestalden. Alle dyr vil typisk have samme alder i æglæggestalden og dermed er stalden tom i kort tid ved holdskifte.

EI

Der anvendes primært strøm til ventilation i produktionen.

For at maksimere effekten af ventilationen rengøres ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) ved hvert holdskifte. Dette noteres i logbog.

For at undgå overventilation og dermed ekstra strømforbrug er der en styring af anlægget. Der kan regulere i forhold til temperatur, luftfugtighed og kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval).

Ventilationsdata logges i styringscomputer.

Belysning

Der vælges belysning som tager hensyn til elforbruget og dyrevelfærd.

Der opsættes justerbart LED-lys i æglæggestalde.

Tilvalg af BREF

Timerindstilling: Belysningen reguleres i forhold til hønernes adfærd og alders- / udviklingstrin. Længden af lysperioden følger en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktions trin.

Zoneopdeling: I pakkerum og forrum er opsat lys som giver medarbejdere optimale muligheder for at udføre deres arbejde. Lyset over pakkemaskine følger krav i arbejdsmiljø lovgivning. Staldbelysningen er styret separat”.

Kontrol

Det er BAT at reducere energiforbrug og vandforbrug ved at gøre alt det følgende:

- Anvende lavenergi-belysning.
- Ventilerer staldene optimalt.
- Rengøring af stald og udstyr efter hver produktionscyklus.
- Udførelse af regelmæssigt kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandforbrug gennem måling af forbrug.
- Detektering og reparation af lækager.

Vurdering

På baggrund af ovenstående forventer vi, at ejendommen i sin drift fremover gennemtænker og løbende holder sig for øje, hvorledes vand- og energiforbruget kan reduceres. Der vil derfor også blive stillet vilkår om, at vand- og energiforbruget skal registreres, se afsnittene om vand og energiforbruget.

For at reducere vandspild ved et evt. brud på en vandledning, vil der blive stillet vilkår om, at der skal installeres alarmanlæg på vandforsyningen.

For at reducere strømforbruget stilles der vilkår om, at al belysning i og udenfor alle staldene og ridehuset på Tybjergvej 11a skal udskiftes løbende til lavenergipærer/lysstofrør senest 5 år efter godkendelsesdatoen. Endvidere skal al belysning i og udenfor maskinhall og ridehuset på Tybjergvej 12 etableres med lavenergipærer/lysstofrør.

Det vurderes, at ejendommen ud fra ovenstående beskrivelse opfylder kravet til BAT mht. vand- og energiforbruget.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Der skal være alarmanlæg på vandforsyningen, således at alarm går i gang i tilfælde af brud på vandledning. Alarmen skal meddels elektronisk til driftsherren.
- Al belysning i og udenfor alle staldene og ridehuset på Tybjergvej 11a skal udskiftes løbende til lavenergipærer/lysstofrør senest 5 år efter godkendelsesdatoen. Endvidere skal al belysning i og udenfor maskinhallen og ridehuset på Tybjergvej 12 etableres med lavenergipærer/lysstofrør.

5.1.5 Lugt

For at reducere lugtemissionen fra staldene er det vigtigt med en god gødningshåndtering og hygiejne i staldene, se afsnittet om lugt.

5.1.6 Foder

Det er i ansøgningen oplyst følgende om fodring af husdyrholdet:

"Der anvendes tørfoder til hønsene. Færdigfodret opbevares i udendørs siloer. Der anvendes fasefodring. Fodring følger normerne for produktionsformen. Der er tilsat fytase til fodret. 2012-normen for foderforbrug til æglæggende høner (skrabeæg) er 44,9 kg foder – i ansøgt drift er der foretaget fodertilpasning til et foderforbrug på 42,5 kilo pr. årshøne for alle æglæggende høner på ejendommen.

Hønnikeproduktionen fodres ud fra normerne for denne produktionsform med 5,8 kg foder pr. dyr, 16,5 % protein samt en fosfor % i foderet på 0,7.

Til hestene anvendes færdigblandede kraftfoderblandinger og hør."

Vurdering

I henhold til BREF dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af næringsstofindholdet i foderet, og løbende kontrol, således at det stemmer overens med dyrenes behov, samt at reducere indholdet af råprotein i foderet.

Da hønnikeproduktionen fodres ud fra normerne for denne produktionsform, vil der ikke blive stillet vilkår til fodring af hønnikerne.

For produktion af skrabehøns i etagesystem fodres der jævnfør ansøgningssystemet dog ikke efter normerne. Af ansøgningssystemet fremgår, at der i ansøgt produktion (æglæggerhusene) anvendes foderoptimering, der reducerer ammoniakfordampningen fra produktionen med 644 kg NH₃-N/år.

Fodring af skrabehønsene jævnfør ansøgningssystemet er som følger:

42,5 kg foder pr. dyr

16,3 protein % i foder

0,47 fosfor-% i foder

18,7 kg æg pr. årshøne (normtal 2012)

0,5 kg tilvækst pr. årshøne (normtal 2012)

Idet fodringen af æglæggerne fraviger fodring ud fra normtallene for den ansøgte produktion, vurderer vi, at der er behov for at stille vilkår i overensstemmelse med angivelserne af fodring, der fremgår af den elektroniske ansøgning i husdyrgodkendelse.dk. Vilkårene bliver stillet i overensstemmelse med Miljøstyrelsens teknologiblad for æglæggende høns "Råprotein i foder til æglæggende høns" fra maj 2011.

Af nævnte teknologiblad fremgår det "Fasefodring anvendes i næsten alle æglæggerbesætninger i Danmark, hvilket er en forudsætning for at komme ned på det i normtallene angivne gennemsnitlige niveau for totalfosfor i foder på 4,9 gram/kg foder for burhøns og 4,7 gram/kg foder for skrabe - og frilandshøns". I den ansøgte produktion anvendes en reduceret fodermængde pr. dyr, idet normtallet (2012) for skrabehøns er 44,9 kg foder pr. dyr, mens der i ansøgt drift vil blive tildelt 42,5 kg foder pr. dyr. Dette har naturligvis betydning for mængden af fosfor tildelt pr. høne. Vi vurderer derfor, at det er nødvendigt at stille vilkår til foder i overensstemmelse med teknologibladet.

Ud fra ansøgningens oplysninger om foderoptimering i den ansøgte produktion vurderer vi, at ansøger opfylder kravet til implementering af BAT i forhold til fodring i ansøgt produktion.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Der skal i alle produktioner af fjerkræ anvendes fasefodring således, at foderets indhold af næringsstoffer er tilpasset dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser.
- Fjerkræfoderet skal tilsættes fytase svarende minimum til producentens anbefalede dosis.

Drift i forhold til fodring:

- Indholdet af råprotein i foder til æglæggende høns (konventionel produktion i gulv og etagesystemer) må i gennemsnit over tre år maksimalt være 152 gram pr. kg foder (eventuelt 134 gram/10 MJOE). Såfremt der dokumenteres lavere foderforbrug end angivet i Normtal 2009, kan der accepteres tilsvarende højere indhold af råprotein i foderet.
- Der gives mulighed for at anvende følgende vilkårslikning, idet det bemærkes, at ligningen udtrykker: N ab dyr med egne tal / N ab dyr reference, hvor både ligning og reference er fra normtal 2009.

Korrektionsfaktor vedrørende råprotein i æglægningsfoderet må maks. være **0,87 (skrabehøns)** beregnet efter følgende vilkårslikninger:

Skrabeægsproduktion

$((\text{Kg foder pr. årshøne} \times \text{proteinprocent i foder} \times 0,16) - (\text{kg æg pr årshøne} \times 1,81) - (\text{kg tilvækst} \times 2,88)) / 86,8$.

Ovenstående vilkår er beregnet ud fra forudsætningerne i nedenstående tabel 16. De enkelte forudsætninger er ikke bindende, men vilkårslikningen skal samlet set overholdes.

Tabel 16. Forudsætninger for fodring.

Faktor	Skrabehøns
Kg æg pr. årshøne	18,7
Tilvækst, kg pr. årshøne	0,5
Kg foder pr. årshøne	42,5
Protein % i foder	16,3

Egenkontrol i forhold til fodring:

- Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer indhold af råprotein i de enkelte foderblandinger.
- Ved hvert hold høns' afslutning skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af råprotein i holdets samlede foderration. Beregningen skal opbevares i logbogen.
- Beregningen af det gennemsnitlige indhold af råprotein kan ske på basis af det faktisk registrerede forbrug af de enkelte blandinger, eller på basis af det planlagte forbrug, hvis foderforbruget af de enkelte blandinger ikke registreres.
- Der skal som minimum være en blandeforskrift/deklaration for hver foderfase, der har været anvendt.
- Anvendes foderkorrektion som virkemiddel til at opnå et bestemt niveau for ammoniakreduktion, skal der endvidere føres produktionskontrol med oplysninger om kg foder pr. årshøne, kg æg pr. årshøne og kg tilvækst pr. årshøne.
- Logbogens oplysninger i form af blandeforskrifter, indlægssedler, beregnet gennemsnitlig indhold af g råprotein pr. kg foder etc. skal opbevares i min. fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende
- Der skal i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab for det enkelte planår beregnes korrektionsfaktor for råprotein ud fra vilkårs ligningen i vilkår 18.
- Det faktiske foderforbrug skal registreres og anvendes i vilkårs ligningen
- Kg tilvækst kan være den aktuelle tilvækst (vægt ved udsætning – vægt ved indsætning) eller man kan anvende normtallene for tilvækst.

5.1.7 Management

I ansøgningen er det oplyst, at bedriften drives efter retningslinjerne i "God Landmands Praksis", idet der i stalden er datalogning af foderforbrug, antal æg, vandforbrug, dødelighed, kølerumstemperatur og ventilation. Desuden er alle arealer med permanent græs, idet de anvendes som hestefolde.

En æglæggende høne starter sit liv som daggammel kylling. Kyllingen går i opdrætsstalden i ca. 16 – 18 uger før den er udvokset, og klar til at kønsmodne og lægge æg. Kort tid før æglægningen starter, flyttes hønniken over i ægproduktionsanlægget.

En høne kan producere æg i ca. 60 uger, det er den tid den holdes i æglæggestalden. Hønen har altså udført sin mission i løbet af ca. 76- 80 uger, herefter vil den typisk ende som foder til mink eller anden forarbejdet grundsubstans.

Opdræt af høniker

Opdrættet kører efter alt ind alt ud princippet. Efter hvert hold rengøres stalden grundig med vand og desinficeres, herefter følger en tomgangsperiode. I tomgangsperioden er der ingen dyr i stalden.

Rengøringen starter med, at al gødningen fra stalden fjernes og køres til oplagring. Herefter vaskes stald og inventar. Specielt rengøres ventilation udvendig og indvendig, ligesom fodersiloer tømmes og rengøres. Stald, forrum, arealer ved udgange og fodersiloer desinficeres.

Efter en tomgangsperiode hvor stalden står tom og renses, gøres klar til nye dyr. Opvarmning og udtørring af stalden påbegyndes. Der tilføres strøelse og inventaret samles og afprøves. Det fyldes nyt foder i silo og minimum 2 dage før de nye dyr kommer øges opvarmningen, så hele stalden er ca. 33 ° når de daggamle kyllinger bliver leveret fra rugeriet.

Den første tid er varme vigtig. Det er også vigtigt med en vis fugtighed i stalden for ellers får kyllingerne problemer med for lille vandoptagelse. Foder og rent vand er vigtig, især i starten. I løbet af 3-4 uger sænkes temperaturen til 18- 22 °, lysprogrammer og foderfaser benyttes til at opnå den ønskede udvikling på den ønskede tid. Vand og foder systemer tilpasses hele tiden til dyrenes udvikling og størrelse.

Den daglige pasning består i at tilse dyrene og at sørge for at foder, vand og klima er optimal i forhold til dyrenes udvikling. Der indsamles døde dyr og foretages inspektion 1-mange gange daglig. Mindst en gang daglig renses drikkesystem så der altid er frisk drikkevand. Pasningen består desuden i at foretage diverse vaccinationer og indsendelse af prøvemateriale i henhold til gældende salmonella kontrol.

Når kyllingerne har udviklet sig til produktionsklare høniker i løbet af 16 – 18 uger indfanges de og flyttes vha. nogle kasser til konsumægstalden.

Flytningen foregår normalt sådan at der fyldes dyr i et antal kasser som køres til konsumægstalden og tømmes, det foregår i en rotation så hønikerne ikke opholder sig for længe i kasserne.

Når stalden er tømt skal den rengøres igen og gøres klar til næste hold kyllinger. En rotation tager ca. 20 uger.

Æglæggestaldene

Produktionen foregår efter alt ind – alt ud. Vilkaerne for ægproduktion er fastlagt i Bekendtgørelse nr. 533 til beskyttelse af æglæggende høns.

Når de gamle høns er sat ud, starter rengøringen og vedligeholdelsen af anlægget. Det vurderes ud fra tidligere produktions- og veterinære forhold hvorvidt der kræves en grundigere rengøring af hele stalden med vand. Gødningsbånd og gødningstransport rengøres dog altid. Rengøring af stalddrum og inventar kan også ske med trykluft. Rengøringen omfatter også udendørs arealer ved porte og døre, ligesom udvendige dele af ventilationen også skal rengøres. Forrum og silo til den enkelte stald rengøres også ved holdskifte. Fælles ægpakkerum, kølerum m.m. rengøres dagligt. Rengøringen og vedligehold afsluttes med en desinfektion, hvorefter stalden står tom i en periode. Før indsætning af nye høniker gennemskyldes vandsystem, foder- og ventilationsanlæg afprøves og stalden tempereres.

Skrabearealet tilføres den nødvendige mængde skrabemateriale i form af sand, halm og strøelse.

Dagligt tilsyn

Ægproduktionen

Bedriften og produktionen har en opbygning, der gør det nemt at føre tilsyn med dyr og produktionsanlæg hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Det daglige arbejde består i tilsyn med dyr og anlæg. Det skal sikres, at der tilføres den ønskede mængde foder og vand, ligesom klimaet skal være optimalt for dyrene. Døde dyr fjernes dagligt og æggetransporten overvåges. En gang daglig indsamles æggene, tidspunktet afpasses så flest muligt æg indsamles og sættes på køl samme dag de er lagt.

Der kan tilføres nyt materiale til skrabearealet. Dybstrøelsen bliver kørt ud ved slutningen af produktionsperioden og oplagres i gødningshus eller container.

Ugentlige arbejdsopgaver

Tre gange om ugen fjernes den faste gødning fra gødningsbånd og transporteres til gødningshus eller container.

Der opstaldes elite-springheste på ejendommene Tybjergvej 12 og Tybjergvej 11A. Hestene passes efter følgende retningslinjer (egenkontrol):

2013	Kontrol - management - procedure Riders Cup Stable
07:00	Der gives hø til alle heste. Check alt ser normalt ud.
07:20	Fodring - færdig købt foder fra Pavo til konkurrence heste.
	Giv halm, ordne spån bokse
	Check at hestene har spist op.
	check vandkop funktion, sidder forrest med nem tilsyn i boks
09:00	Heste longeres, sættes i walker eller på løbebånd.
	træning af heste.
	Evt. Skovtur med heste.
	alle heste ud min. 2 gang per dag.
12:30	Fodring af heste.
	Arbejde med heste.
	Aftalte heste på fold.
18:00	fodring af heste.
	Giv hø eller wrap.
	Der ligger tæpper, dækner og bandager på aftalte heste.
21:00	Check alle heste - Godnat.
Generelt	
	Der er tilknyttet en af de bedste danske hestedyrlæger.
	Der er månedlig besøg af en udenlandsk top dyr læge.
	Der ordnes tænder på heste 2 gange om året.
	Der checkes gødningsprøver 2-4 gange per år, og evt behandles.
	Har kun top heste til stor værdi - så management er på top plan.
	Personalet er undervist og kan vurdere om en hest er rask, eller der skal tages temperatur, halt, kolik og ved hvem der skal ringes til.
	Der er altid tavle på boks med navn, div tilf numre, foder plan osv.

”

Vurdering

I henhold til BREF dokumentet er det BAT, at træne og uddanne medarbejdere; registrere vand- og energiforbrug, foderforbrug, affaldsdannelse, samt anvendelsen af husdyrgødning og handelsgødning; udarbejde gødningsplaner; samt have en nødfremgangsmåde ved uheld.

Vi betragter det som BAT at registrere forbruget af vand, energi, foder, pesticider, handelsgødning mv. for at få et overblik over forbruget, og derved kunne sætte ind hvis det vurderes, at der er et overforbrug.

Ved at udarbejde gødningsplaner og gødningsregnskab, forsøges det at opnå den størst mulige udnyttelse af næringsstofferne i gødningen. Krav om udarbejdelse af gødningsregnskab er implementeret i dansk lovgivning.

Endvidere betragtes det som BAT at sikre, at ansatte har den nødvendige uddannelse, samt at der forefindes beredskabsplaner på husdyrbruget, der sikrer hensigtsmæssig adfærd ved uforudsete hændelser.

Der vil blive stillet vilkår for en række af ovenstående forhold, se de respektive afsnit.

5.1.8 Samlet vurdering

På baggrund af ovenstående vurderer Næstved Kommune, at ejendommen lever op til de lovgældende krav om BAT.

5.2 Ammoniaktab fra staldanlæg

I henhold til ansøgningen er den samlede emission fra anlæggene (stald og lager) 9.389 kg N /år. I forhold til nudriften svarer dette til en reduktion på 5.658 kg N/år. I ansøgningsystemet er det beregnet, at det generelle krav om reduktion af ammoniak er overholdt ved en ammoniakemission på 17.270 kg N/år.

I henhold til ovenstående afsnit om BAT har vi vurderet, at den maksimale ammoniakemission fra stalde og lagre på ejendommen maksimalt må være 9.530 kg NH₃-N/år.

Vurdering

Den ansøgte udvidelse overholder både de generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stalde og lagre i henhold til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, samt det krav om anvendelse af BAT, som fremgår af ovenstående afsnit.

Da ansøgningen er fremsendt i 2013 er det generelle krav om reduktion i ammoniakemissionen på 30 % i forhold til bedste staldsystem med normal 2005/2006 for den del af udvidelsen, der finder sted i nye og renoverede stalde. Dette er således gældende for udvidelsen af skrabe-hønsproduktionen. Der er intet reduktionskrav for produktioner i eksisterende stalde, der ikke gennemgår renovering i forbindelse med udvidelsen, hvilket er tilfældet for hønnikeproduktionen. Der er desuden intet reduktionskrav for heste på dybstrøelse ej heller for udegående dyr.

5.3 Påvirkning af sårbar natur og sårbare arter

5.3.1 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelser (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantensamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

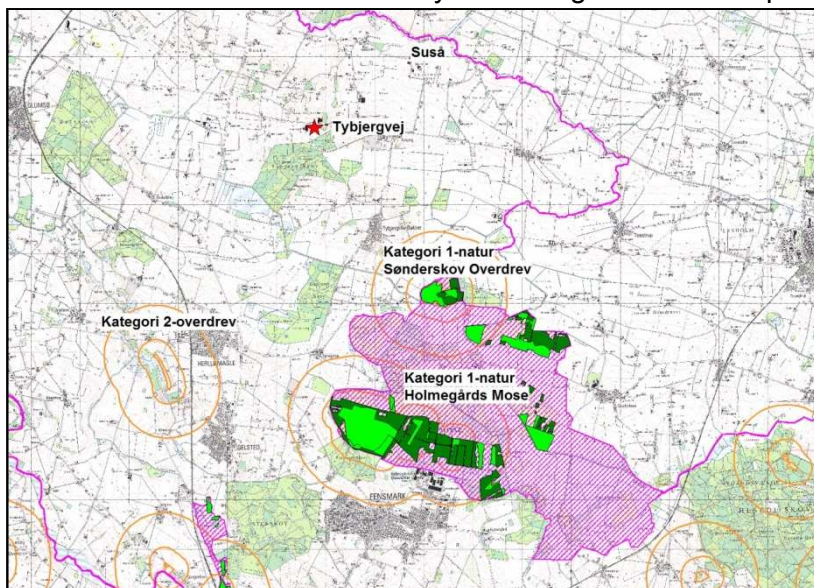
Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende hhv. ca. 2,7 km nordøst og 3,9 km sydøst for anlægget på Tybjergvej (Kort 1). Det er mod nordøst Susåen, som er en del af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Mod sydøst er det Sønderskov Overdrev, som er den del af samme Natura 2000-område.

Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader kan findes yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6410). Især sidstnævnte type findes sandsynligvis på strækninger af Susåen, der er beliggende nord og nordøst for anlægget.

Nærmeste kortlagte terrestriske habitatnaturtyper er kalkoverdrev (typekode 6210) og egeblandskov (typekode 9160) på Sønderskov Overdrev (se Kort 1). I Holmegårds Mose, der er beliggende betydeligt længere væk, findes ligeledes kortlagt kategori 1-natur som højmose, nedbrudt højmose, hængesæk med mere.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er i alle tilfælde 0,0 kg N/ha/år på nævnte overdrev.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 1.1, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /21 & 22/.



Kort 1. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose" og kategori 2-naturområder i forhold til anlægget på Tybjergvej. Natura 2000-området er vist med lilla, kortlagt habitatnatur er vist med lysegrøn (lysåben natur) og mørkegrøn (skovhabitatnatur).

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som ligger udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år.

Nærmeste forekommende kategori 2-naturområder er førnævnte overdrev på Sønderskov Overdrev (Kort 1) samt et kalkoverdrev ved Søgård Sø sydvest for anlægget og højmosedområder i Holmegårds Mose. Begge naturområder ligger i en afstand af godt 5½ km fra anlægget på Tybjergvej.

Den totale ammoniakdeposition fra anlægget er i alle tilfælde 0,0 kg N/ha/år på nævnte kategori 2-naturområder.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskoves arter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

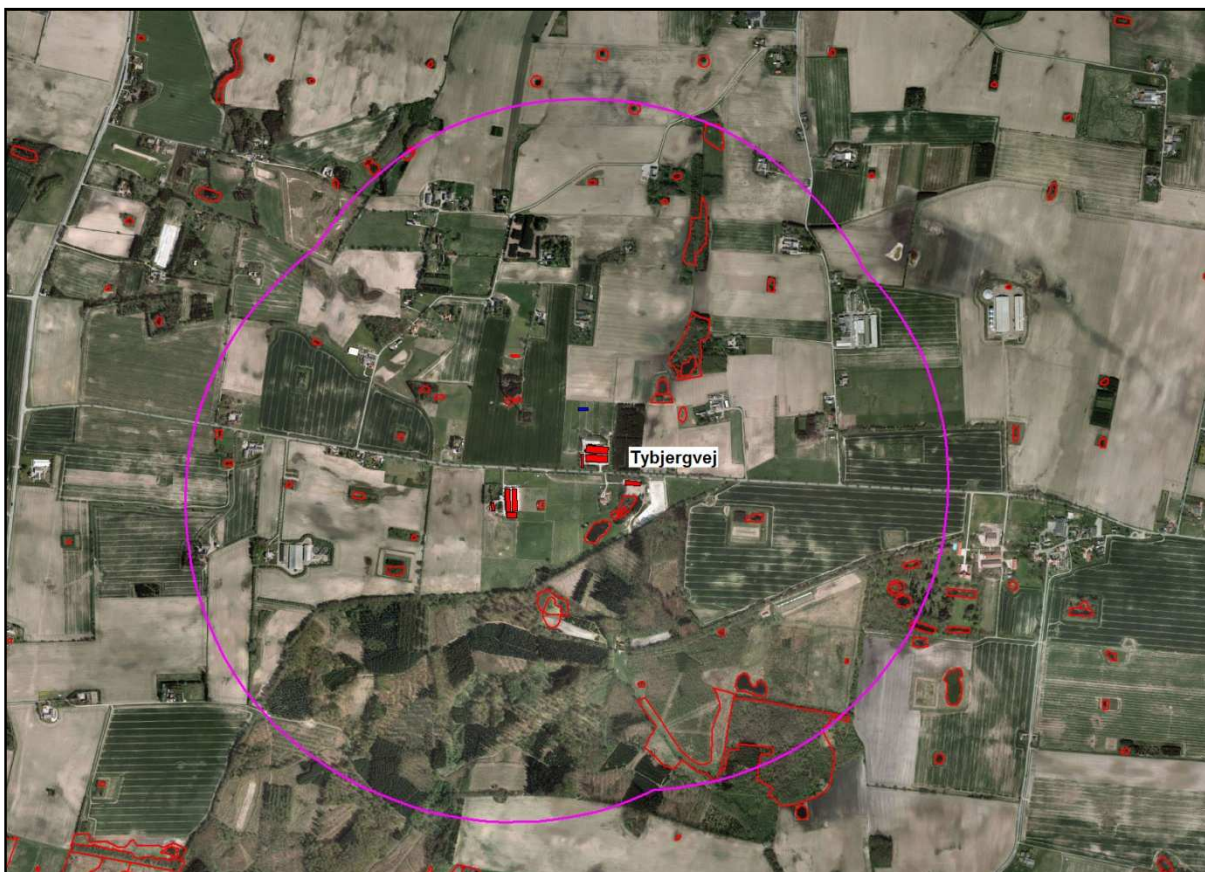
Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 17.

Tabel 17. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Indenfor 1000 m omkring anlægget på Tybjergvej findes en række kategori 3-naturområder (§ 3-moser)(Kort 2). Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Tybjerg Skov, hvoraf dele ligger blot 150 meter syd for anlægget.

Da projektet imidlertid indebærer en årlig reduktion i emission af ammoniak på godt 5,5 ton N/år, kan der ikke blive tale om nogen merbelastning af naturområderne. Der er derfor ikke foretaget nogen besigtigelse af disse naturområder i forhold til mulig påvirkning af anlægget.



Kort 2. § 3-naturområder (vist med rødt) indenfor 1000 m fra anlægget på Tybjergvej. Den kvælstoffølsomme skov, Tybjerg Skov, ses i den sydvestlige del af 1000 m bufferen.

Kommunens vurdering

Kategori 1- og 2-natur

Totalbelastningen på nærmeste kategori 1-natur og nærmeste kategori 2-natur udgør 0,0 kg N/ha /år - grundet afstanden mellem anlægget på Tybjergvej og naturområderne. Projektet vurderes derfor ikke at have nogen påvirkning af kategori 1- og kategori 2-natur.

Kategori 3-natur

Da projektet indebærer en reduktion i ammoniakemission, vil der ikke ske en merbelastning af kategori 3-natur (moser eller kvælstoffølsomme skove).

Samlet vurdering

Ud fra disse forhold, er det kommunens samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 ikke påvirkes væsentligt af projektet på Tybjergvej, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

5.3.2 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til stald og lager på Tybjergvej er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Natura 2000-området udgøres af 3 habitatområde og 2 fuglebeskyttelsesområde (Tabel 18). Udpegningsgrundlaget fremgår af Bilag 1.1 og de beskyttelsesområdet er nøjere beskrevet i Basisanalysen /22/ og Natura 2000-planerne /20, 21/.

Som beskrevet i forrige afsnit om kategori 1-natur er Susåen beliggende ca. 2,7 km eller mere nord for anlægget (Kort 1). Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader findes potentielt yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6410). For disse naturtyper er der ikke fastsat tålegrænse for atmosfærisk kvælstof /1/.

Afstanden fra anlægget til kvælstoffølsomme skovhabitatnaturtyper eller følsomme lysåbne habitatnaturtyper i Sønderkov Overdrev eller Holmegårds Mose er henholdsvis ca. 4 km og godt 5½ km.

Natura 2000-område	163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
• Habitatområder	H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen H146, Rådmandshaven H145, Holmegårds Mose
• Fuglebeskyttelsesområder	F93, Tystrup Bavelse Sø F91, Holmegårds Mose, Gammellung, Tuerne og Porsmose

Tabel 18. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i Næstved Kommune.

Kommunens vurdering

Fra anlægget på Tybjergvej er der som nævnt en årlig total emission på godt 9.389 kg N, og en negativ meremission på årligt 5.656 kg N.

Afstanden til kvælstoffølsomme habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområderne i Natura 2000-områderne er så stor, at der ikke vil være nogen målbar belastning fra det ansøgte projekt på de internationale beskyttelsesområder.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt, hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området, vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Tybjergvej beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra anlægget udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

5.3.3 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Endvidere findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus og dværgflagermus.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræde endog meget talrigt. Springfrø opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet Frø er knyttet til oversvømmede enge og moser, hvor den om foråret lægger æg. De voksne dyr bruger ligeledes disse naturområder til at raste i.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun

godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Da projektet ikke indebærer nogen meremission af ammoniak fra anlægget, er der ikke foretaget besigtigelser af de ca. 20 vandhuller eller af eng- og moseområder, der kunne udgøre levesteder for Bilag IV-arter.

Vurdering

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten).

I dette tilfælde er der ikke nogen merbelastning forbundet med projektet og dermed ikke nogen negativ påvirkning af levestederne.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at ændringen af husdyrbruget på Tybjergvej ikke vil påvirke raste- eller ynglelokaliteter for Bilag IV-padder, idet der ikke kan forventes en ændring af vandhuller nær anlægget.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurderer Næstved kommune, at de bygningsmæssige ændringer, der er forbundet med projektet, ikke vil påvirke raste- eller yngleområder for flagermus.

Næstved kommune ønsker derfor ikke at sætte vilkår for driften i forhold til beskyttelse af Bilag IV-arter.

5.4 Lugt

Afstanden fra staldanlæg og til nærmest bolig/boligområder er i ansøgningen angivet som følger: For Tybjergvej 11A og 14 er nærmeste nabo Tybjergvej 13 og for Tybjergvej 12 er nærmeste nabo Tybjergvej 11. Nærmeste samlede bebyggelse er Tybjerg og nærmeste byzone er Tybjerglille Bakker.

Tabel 19. Resultat af lugtberegninger i husdyrgodkendelse.dk – med Tybjergvej 13 udpeget som nærmeste nabo.

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	398,10	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	279,62	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	125,89	67,79	67,79	132,68	Genekriterie overholdt. Korrigeret geneafstand kortere end vægtet gennemsnitsafstand.

Tabel 20. Resultat af lugtberegninger i husdyrgodkendelse.dk – med Tybjergvej 11 udpeget som nærmeste nabo.

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	398,10	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	279,62	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	125,89	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af staldanlæggene til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Da der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, som tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Den vægtede gennemsnitsafstand kan ikke angives på et kort, men er en beregnet afstand, som skal være større end den beregnede korrigeret/ukorrigeret geneafstand, for at lugtgenekriteriet er overholdt.

Der forefindes ikke større husdyrbrug (> 75 DE) i indenfor 300 m fra nærmeste byzone/samlet bebyggelse og heller ikke indenfor 100 m fra nærmeste nabo. Der er derfor ikke tale om, at der kan opstå en kumulativ effekt.

Vurdering

Lugtgenekriteriet til nærmeste område udlagt med byzone, Tybjerglille Bakker, er overholdt. Geneafstanden er i henhold til tabel 20 på 400 m, og afstanden til Tybjerglille Bakker er ca. 2,2 km. I Kommuneplan 2013-25 for Næstved Kommune er der udpeget et område til blandet bolig og erhverv ved Tybjerg. Lugtgenekriteriet er ligeledes overholdt hertil, da afstanden fra ejendommen til det udpegede område er ca. 1,4 km.

Der er ligeledes god afstand til den nærmeste samlet bebyggelse som er ved Tybjerg, hvor Tybjerg Bygade 1 udløser samlet bebyggelse. Geneafstanden er på 280 m og den aktuelle gennemsnits afstand er på ca. 1,4 km.

I forhold til Tybjergvej 12 er den nærmeste naboejendom Tybjergvej 11. Denne har dog noteret landbrugspligt, hvorfor Tybjergvej 10 udpeges som nærmeste nabo i forhold til Tybjergvej 12. Afstanden fra nærmeste staldanlæg på ejendommen til nabobolig er ca. 430 m. Lugtgenekriteriet er derfor overholdt, idet geneafstanden jævnfør ovenstående tabeller er ca. 126 m.

I forhold til både Tybjergvej 11 A og 14 er nærmeste naboejendom uden landbrugspligt Tybjergvej 13. Afstanden hertil fra nærmeste staldanlæg på hhv. Tybjergvej 11 A og 14 er 215 og 105 m. Den vægtede gennemsnitsafstand er i ansøgningssystemet beregnet til 133 m. Lugtgenekriteriet er overholdt, idet den korrigerede geneafstand jævnfør ovenstående tabeller er ca. 68 m, som er kortere end den vægtede gennemsnitsafstand.

Ansøgningssystemets beregninger viser således, at husdyrgodkendelseslovens lugtgenekrav er overholdt. Der stilles dog følgende vilkår.

Vilkår

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Såfremt Næstved Kommune skønner, at lugt fra bedriften giver anledning til væsentlige lugtgener, skal ejendommen for egen regning lade foretage undersøgelse af forskellige lugtkilder og i værksætte foranstaltninger, således at lugtgenerne formindskes. Foranstaltningerne skal aftales med Næstved Kommune.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal renholdes således at ejendommen ikke giver anledning til lugtgener, som efter Næstved Kommunes vurdering er til væsentlig gene for omgivelserne. Der skal således til stadighed opretholdes en god staldhygiejne, herunder renholdelse for at hindre støv- og smudsbelægninger i stalden samt renholdelse af fodringssystem m.v.
- Fordelingen af dyr og dyretyper i staldanlæggene skal stemme overens med oplysningerne i ansøgningen.

5.5 Transport

I ansøgningen er det beskrevet, at før udvidelsen var der årligt ca. 1.355 transporter og efter udvidelsen vil der årligt være ca. 1.452 transporter fra de tre ejendomme. Se tabel 21 og 22.

Tabel 21. Transporter til/fra Tybjergvej 11A og 14 før og efter udvidelsen.

Vare	Type	Antal/år nudrift	Antal/år ansøgt drift
Dyr til ejendommen	Lastbil	5	5
Dyr fra ejendommen	Lastbil	1	1
Døde dyr	Lastbil	26	26
Foder til høns	Lastbil	52	52
Foder til hønniker	Lastbil	26	26
Æg-afhentning	Lastbil	104	104
Brændstof	Lastbil	1	1
Husdyrgødning	Lastbil/traktor	1	52
Andet	Teleskoplæser	12	12
Hestetransporter v. stævner	Hestetrailer	450	450
Hestetransporter		12	12
Persontransport	Personbil	1.825	-
Samlet antal transporter		690 (+1.825 persontransporter)	741

Tabel 22. Transporter til/fra Tybjergvej 12 før og efter udvidelsen.

Vare	Type	Antal/år nudrift	Antal/år ansøgt drift
Høns til ejendommen	Lastbil	1	1
Høns fra ejendommen	Lastbil	1	1
Døde dyr	Lastbil	26	26
Foder	Lastbil	5	26
Foder, heste	Lastbil	52	52
Æg-afhentning	Lastbil	104	104
Brændstof	Lastbil	2	2
Afhentning, gødning	Lastbil	1	26
Diverse	-	12	12
Hestetransporter v. stævner	Hestetrailer	450	450
Ind- og udlevering af foder, maskinlade	Lastbil/teleskoplæsser	15	15
Persontransport	Personbil	-	1.825
Samlet antal transporter		669	715 (+ 1.825 persontransporter)

Der er kun en privat indkørsel fra Tybjergvej til hver af ejendommene.

Tung transport til og fra ejendommen kan ske fra tidlig morgen til sen aften. Der tilstræbes dog at det sker i tidsrummet 5.00 til 20.00, og ikke på søndage og helligdage.

I forhold til transport fra de enkelte ejendomme har ansøger oplyst følgende:

Tybjergvej 12:

Der sættes dyr ind i æglæggestalden ca. 1-2 gange årligt, det samme antal gange som staldene tømmes. Der kan være tale om at aflive dyrene på stald inden bortkørsel fra ejendom.

Døde dyr afhentes ca. hver anden uge. Foder leveres ugentlig til æglæggende høner og heste. Æg afhentes 2 gange ugentligt.

Afsætning af gødning foregår cirka en gang hver anden uge, ca. 30 tons pr. læs. Den samlede gødningsproduktion udgør 809 tons pr. år, svarende til 26 gødningstransporter pr. år.

På Tybjergvej 12 vil der, når det nye ridehus bliver etableret, være tilsvarende 5-6 årlige stævner med maksimalt 75 stk. transporter pr. stævne.

Fra maskinladen på Tybjergvej 12 vil der være cirka 5 indleveringer og 10 udleveringer af foder pr. år (kalkskaller, kråseflint mv.).

Ud over de nævnte transporter kommer der dagligt cirka 5 ryttere til træning, i dag til Tybjergvej 11A – efter etablering af ny ridehal – til Tybjergvej 12. Det svarer til 1.825 transporter i personbil pr. år. Denne transport relaterer sig ikke til ændringen af husdyrholdet, men til opførelse af det nye ridehus på Tybjergvej 12.

Der foregår endvidere en daglig flytning af heste mellem Tybjergvej 11A og 14 i forbindelse med træning af dyrene. Heste fra Tybjergvej 11A bliver trukket over vejene ved Tybjergvej 11A og via marken til Tybjergvej 12.

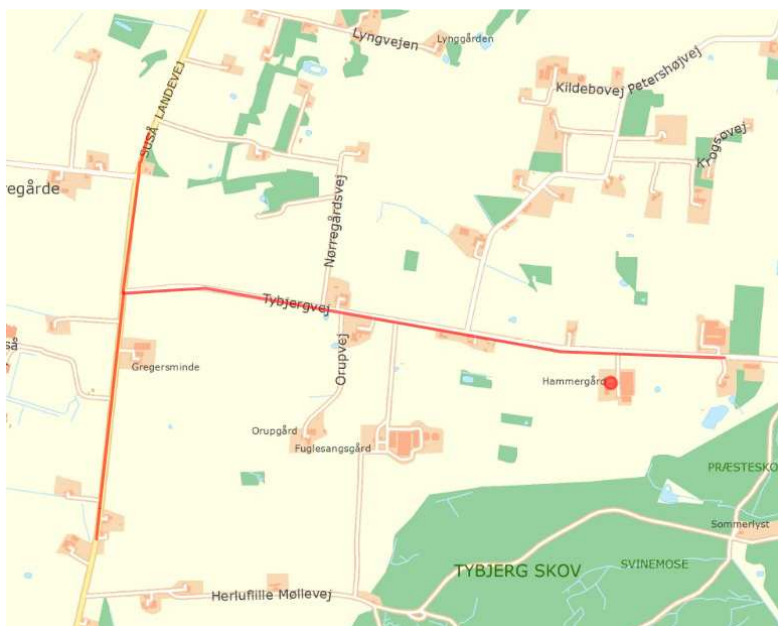
Tybjergvej 11A og 14:

Der sættes dyr ind i æglæggestaldene ca. 1-2 gange årligt, det samme antal gange som staldene tømmes. Der kan være tale om at aflive dyrene på stald inden bortkørsel fra ejendom.

Døde dyr afhentes ca. hver anden uge. Foder leveres ugentlig til æglæggende høner og cirka hver anden uge til hønniker. Æg afhentes hver 3. hverdag.

På springbanen ved Tybjergvej 14 bliver der i nudrift afholdt 5-6 ridestævner om året. Til hvert stævne er det maksimale antal transporter anslået til 75 stk. pr. stævne. Antallet af stævner på Tybjergvej 14 vil være uændret i ansøgt drift.

Afsætning af gødning til biogasanlæg foregår cirka en gang i ugen (30 tons pr læs) i ansøgt drift. Der produceres i alt 1.480 tons gødning på Tybjergvej 11A og 14 i ansøgt drift.



Figur 1. Kort med kørselsruter

Eksterne transporter til ejendommen kommer hovedsageligt fra Suså Landevej og hen ad Tybjergvej, se figur 1. Transport vil så vidt muligt foregå indenfor tidsrummet 06.00 til 18.00, på hverdage. Der kan dog forekomme transport udenfor dette tidsrum.

Vurdering

Kørslerne til og fra ejendommen stiger fra ca. 1359 til ca. 1456 transporter, dvs. antallet af transporter øges med ca. 100 stk. årligt. Dertil kommer ca. 1.825 persontransporter til Tybjergvej 12 som følge af flytning af ridehus til denne adresse. Disse transporter anses dog ikke som en forøgelse, da trafikken til Tybjergvej 11A falder med et tilsvarende antal efter opførelsen af det nye ridehus.

Det er oplyst, at transporterne primært foregår ad Tybjergvej, som er en mindre landevej og derfra videre af Suså Landevej. På strækningen Tybjergvej-Suså Landevej skal transporterne køre ca. 1,6 km, hvor de passerer 6 boliger placeret i nærheden af kørebanen.

Kommunen kan ikke regulere transportrute på offentlig vej, herunder bestemme hvilken rute, der skal køres ad.

Vilkår relateret til til- og frakørsel (trafik på egen grund) stilles i afsnittet vedrørende støj i godkendelsen.

Der er ikke tilknyttet udbringningsarealer til ejendommen, hvorfor der ikke er transporter i forbindelse hermed.

Flytning af heste til fods, over vej og via mark, fra Tybjergvej 11A til 12 er en kortvarig aktivitet, der på baggrund af den begrænsede tidsmæssige udstrækning vurderes ikke at give væsentlige gener for omkringboende i form af f.eks. støj.

Det vurderes på den baggrund, at der ikke vil være væsentlige gener i forbindelse med transport, der kan reguleres i denne miljøgodkendelse. Derfor stilles der ikke skærpede vilkår til transporter til og fra ejendommen.

5.6 Støj

Støjklender oplyst i ansøgning fremgår af tabel 23.

Tabel 23. Beskrivelse af støjklender på ejendommen.

Type	Placering	Driftstid	Tiltag til begrænsning af støj
Ventilationsanlæg (undertryk):	Fjerkræstalde. Udsugning i tagryg og indsugning i sider	Hele døgnet, frekvens er årstidsafhængig	Computerstyret, så det kører mindst muligt.
Stalde og dyr	Alle fjerkræstalde er lukkede, hestestaldene er mere åbne med naturlig ventilation.	Heste evt. ude fra morgen til solnedgang	Ingen støj af betydning
Foderanlæg	Ved fjerkræstalde	14-16 timer /døgn for æglæggere og 9 timer /døgn for hønniker	Kun den snegl, der leder foderet ind i huset, men begrænset.
Levering og indblæsning af foder	Ved siloer	2 x 1 time/uge	
Kørsel med maskiner:			
- Strøelse ind	Æglæggerhuse	1 gang/år ved holdskifte	
- Dybstrøelse ud	Æglæggerhuse	1 gang/år ved holdskifte	
Drift af gødningsbånd	Fjerkræstalde	3 gange/uge for æglæggere	Ingen støj
Ægpakkeri	Lukkede bygninger		Ingen støj
Afhentning af æg		Cirka 30 min. 2 gange pr. uge	Motoren slukkes under læsningen
Kørsel i forbindelse med heste (træning, dyrlæge, publikum etc.)	Ridehaller ved Tybjergvej 11A og Tybjergvej 12 samt	Stævner afholdes 10-12 gange pr. år (onsdag til	

	springbane ved Tybjergvej 14. Parkering sker normalt på græsarealer øst for Tybjergvej 12.	mandag).	
--	--	----------	--

Ansøger oplyser at:

”De væsentligste stationære støjkloder fra husdyrbruget er aflæsning og indblæsning af foder samt ventilation fra staldanlægget. Ventilationen er frekvensstyret og tilkoblet automatisk styringsenhed, der sikrer mod overventilation af staldene.

De væsentligste periodiske støjgener vil være fra transporter i forbindelse med levering af foder og dyr. Leverance af foder samt afhentning af dyr og æg foregår så vidt muligt indenfor normal arbejdstid på hverdage.

På ejendommene Tybjergvej 12 og Tybjergvej 11A kan der være periodisk støj i forbindelse med afholdelse af ridestævner. Der afholdes 5-6 stævner årligt på hver ejendom, i alt 10-12 stævner pr. år med ankomst onsdag/torsdag og afrejse søndag/mandag.”

Vurdering

Ved vurdering af støj fra ejendommen, vurderes der på støj fra fast tekniske installationer som f.eks. foderblander, pumper, kompressor m.v., og der vurderes på den interne og eksterne transport. Indblæsning af foder i fodersiloer kan støje en del, og her skal opmærksomheden henledes på, at arbejdsprocessen skal kunne overholde ovennævnte støjgrænser.

Til hver hønsestald er der to tilhørende fodersiloer. Der opføres ikke nye fodersiloer i forbindelse med udvidelsen, men de eksisterende siloer på Tybjergvej 12 må formodes at skulle fyldes hyppigere end i ansøgt drift med deraf øget støjemission til følge.

Afhentning af døde dyr, æg og gødning foregår på samme sted, som ved nuværende produktion. Antallet af transporter til afhentning af gødning øges også for de to staldanlæg på Tybjergvej 11A og 12, hvorfor der vil forekomme flere perioder med støj fra læsning af containere på lastbil eller læsning af gødning end i nudrift.

Der forventes mere støj på Tybjergvej 12, idet der bliver flere aktiviteter i ansøgt drift i forbindelse med hesteholdet. Nærmeste nabo, Tybjergvej 11 ligger dog i relativ stor afstand fra ny ridehal ca. 235 m.

For at mindske eventuelle støjgener stilles der vilkår om, at transport til og fra ejendommen så vidt muligt skal foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 – 18.00.

I Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om ”ekstern støj fra virksomheder” anføres ingen grænseværdier for støjbelastningen fra virksomheder ved boliger i det åbne land. Dog anføres, at man som udgangspunkt ved fastsættelse af støjgrænser ved nærmest liggende boliger bør anvende de grænseværdier, der gælder for områder med blandet bolig- og erhvervsbebyggelse. Disse værdier er anvendt i godkendelsen.

Der stilles i godkendelsen vilkår om, at en beregning / måling af støjniveauet i omgivelserne kan kræves, såfremt tilsynsmyndigheden Næstved Kommune finder, at eventuelle klager er velbegrundede.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Husdyrbrugets samlede støjbidrag til omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer:

Periode	Referencetidsrum	Værdi dB (A)
Mandag – fredag kl. 7-18	8 timer	55
Lørdag kl. 7-14	7 timer	55
Lørdag kl. 14-18	4 timer	45
Søn- og helligdag kl. 7-18	8 timer	45
Alle dage kl. 18-22	1 time	45
Alle dage kl. 22-7	½ time	40

Støjbidraget måles som det ækvivalente, konstante og korrigerede støjniveau i dB(A). Spidsværdierne af støjniveauet må om natten kl. 22-07 ikke overstige 55 dB(A). Støjgrænseværdierne omfatter kun støj fra faste tekniske installationer.

- Hvis vi vurderer, at der er behov for det, f.eks. ved begrundede klager over støj, skal virksomheden for egen regning dokumentere, at støjgrænserne er overholdt. Dokumentationen skal være i form af en akkrediteret/certificeret støjmåling eller beregning, som overholder Miljøstyrelsens vejledninger på området og udføres som efter retningslinjerne: – Miljømåling, ekstern støj. En sådan dokumentation kan højst kræves 1 gang årligt. Eventuelle måle- eller beregningspunkter skal inden udførelsen aftales med tilsynsmyndigheden.
- Transport til og fra ejendommen skal så vidt muligt foretages på hverdage mandag til fredag fra kl. 7.00 - 18.00.
- Der må ikke forekomme unødigt tomgangskørsel på ejendommen.

5.7 Støv

Ansøger oplyser, at der fra anlægget kan fremkomme støvgener i forbindelse med håndtering af strøelse og ved levering og indblæsning af foder. Der kan endvidere forekomme støv fra folde og rideaktiviteter i tørre perioder.

Vurdering

Vi vurderer, at der kan forekomme støvgener ved indblæsning af kraftfoder i fodersilo, samt ved transporter til og fra ejendommen. Hønsstald med gødningsrum ligger i et lukket, tæt hus, som vurderes ikke at give anledning til væsentlige støvgener.

Heste på fold kan også give anledning til støv, såfremt vegetationen er sparsom. Der er dog krav om plantedække på hestefolde. Ligeledes kan rideaktiviteter på ejendommens baner give anledning til støv især på naboejendomme tæt på som f.eks. Tybjergvej 13.

Der bliver dog ifølge ansøger ikke flere udendørs træninger på Tybjergvej 14, når hesteholdet udvides, men flere indendørs træninger i ny ridehal på Tybjergvej 12. Der forventes derfor ikke øget støvpåvirkning fra ridebanen ved Tybjergvej 14 – flere heste på folde ved Tybjergvej 12 kan dog i tørre perioder give anledning til mere støv.

På baggrund af ovenstående vurderer vi, at risikoen for støvgener ved nabobeboelser er begrænset.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Driften af ejendommen må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens egne arealer.

5.8 Lys

Af ansøgningen fremgår det, at længden af lysperioden i æglæggestalde og hønnikestald reguleres efter en forudbestemt kurve, som tager hensyn til dyrenes alder og produktionstrin. Der er ikke tændt lys i staldene om natten, og der er ingen lysplader i taget.

På Tybjergvej 12 er der opsat udendørs lamper ved nordlig ende af stald 2, ridehal og hal til landbrugsmaskiner. I hestestaldene er der lysudfald fra tag og sider. Der forventes ikke en fjerneffekt af belysningen på ejendommen.

På Tybjergvej 11A er der opsat udendørs lamper ved østlig ende af stald 1 og 2 og ved Tybjerg 14 er der udendørs lamper ved stuehus. Der forventes ikke en fjerneffekt af belysningen på ejendommen.

Vurdering

Lys i stalde og på udenomsarealer kan virke generende for naboer og omkringboende, ved at det oplyser nattemørket og kan ses på lang afstand. Det er derfor vigtigt, at der i stalde og på ejendommen som helhed er så lidt lys som muligt om natten. Tilsvarende gør sig gældende om vinteren.

Lys kan også være til gene for trafikken, f.eks. ved anvendelse af spotlys, der peger ud mod vejbanen.

Placering af bygninger og belysning på Tybjergvej 11A ligger afskærmet med beplantningsbælte fra Tybjergvej. Beplantningen strækker sig rundt om hovedparten af bygningsværket. Vi vurderer derfor, at der ikke vil være en væsentlig lyspåvirkning fra ejendommen.

Ifølge ansøgningen er der på Tybjergvej 14 kun udendørs belysning ved stuehuset. På baggrund heraf vurderer vi, at lysforholdene fra dette staldanlæg ikke vil medføre væsentlig gener.

Af ansøgningen fremgår det, at der er flere udendørs lyskilder på den nordlige side af bygningsmassen på Tybjergvej 12. Denne side vender ud mod Tybjergvej, hvor vegetation dog har en vis afskærmende effekt. Hestestalden på Tybjergvej 12 ligger ikke i Tybjergvejs længderetning og vil, hvis det nye ansøgte byggeri opføres, være afskærmet mod øst. Den eksisterende hønsestald har skærmende effekt mod vest.

Således vurderer vi, at der kan forekomme lyspåvirkning fra Tybjergvej 12 i forhold til trafikken, hvorfor vi stiller vilkår, der kan begrænse evt. gener.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Udendørs pladsbelysning på Tybjergvej 12 skal forsynes med bevægelsessensorer, der sikrer, at lyset kun er tændt i op til 30 minutter ad gangen. Lyskilderne skal pege i en vinkel mod jorden, så de ikke har blændende effekt på trafikken ad Tybjergvej.
- Husdyrbruget må ikke medføre lysgener uden for ejendommens areal, der efter vores vurdering er væsentlige. Hvis der opstår væsentlige lysgener, skal der foretages tiltag til nedbringelse af genen.

5.9 Kemikalier

Følgende er oplyst om opbevaring af kemikalier på ejendommen:

Olie- og dieseltanke:

Der er to olietanke i alt, én på Tybjergvej 12 (underjordisk, 6.000 liter) og én på Tybjergvej 14 (overjordisk, 1.000 liter). Placering af olietankene fremgår af situationsplanerne, jf. bilag 1.1.

Kemikalier:

Der opbevares ikke kemikalier på ejendommene.

Vurdering

Tankene skal opstilles med god afstand til tagedløb, og placeres hvor der ikke er risiko for at de bliver påkørt.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Tank til opbevaring af dieselolie skal være placeret på fast og tæt bund, og med god afstand til afløb til dræn.

5.10 Affald

Affaldet fra ægproduktionen kan inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Genbrugeligt affald (Pap, papir, jern og metal, tomme olietromler og tanke, tomme plasticsække, paller, malet og lakeret træ).
- Farligt affald (lysstofrør og sparepærer, spraydåser, spildolie, pesticidrester, oliefiltre, batterier).
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler og medicinrester).
- Døde dyr.
- Forbrændingseget affald (halmballesnor, papirsække).
- Deponeringseget affald (asbestholdige byggemateriale).

Mængden af de enkelte affaldstyper fremgår af ansøgningens bilag.

Døde dyr

Døde høns og hønniker opbevares i lukkede containere indtil afhentning til DAKA. Døde dyr hentes efter behov – ca. hver anden uge. Opbevarings- og afhentningsplads for døde dyr fremgår af situationsplaner.

Fast affald

Al fast affald opbevares i containere og afhentes hver 14. dag.

Farligt affald, brugte kanyler samt tomme medicinflasker fra veterinærmedicin afleveres til genbrugsplads.

Olie og kemikalieaffald

Der er ikke markdrift tilknyttet ejendommen, hvorfor der ikke opbevares spildolie, oliefiltre og kemikalieaffald på bedriften.

Vurdering

Opbevaring af døde dyr reguleres efter bekendtgørelse om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr, nr. 558 af 01.06.2011.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- Affald skal jævnligt bortskaffes fra ejendommen til godkendt modtager, og farligt affald skal opbevares miljømæssigt forsvarligt.
- Beholdere med spildolie skal opstilles på en tæt opsamlingsbakke egnet til formålet, og som kan indeholde volumen af den største beholder.
- Opbevaring af olie- og kemikalieaffald skal ske i egnede beholdere og under tag på tæt bund uden afløb. Der skal være mulighed for at opsamle spild svarende til rumfanget af den største beholder.

5.11 Skadedyr

Af hensyn til sundheden er det vigtigt, at skadedyr bekæmpes. Der vil blive foretaget den nødvendige bekæmpelse af skadedyr herunder fluer på ejendommen. Renholdelse omkring bygningerne spiller en afgørende rolle for mulighederne for effektiv bekæmpelse af skadedyr. Derfor fjernes vegetation omkring bygningerne, og der opstilles rottefælder. Der holdes god orden i og omkring staldanlæggene for at opnå et højt hygiejneniveau.

Fluer: Høns elsker fluer, så der er ingen fluer i hønsestalden. I hestestaldene foretages der daglig udmugning af dybstrøelsen, hvorved udklækningen af fluer minimeres.

I gødningslageret reduceres udklækningen af fluelarver og dermed fluer ved at minimere lysindfaldet.

Vurdering

For at undgå tilhold af rotter og fluer er det vigtigt at ejendommen holdes i en renlig og ryddelig stand.

Særligt med hensyn til fluer er det i sommerhalvåret vigtigt, at være opmærksom på hygiejnen i hestestaldene.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at,

- For at undgå fluegener for de omkringboende, skal ejendommen foretage en effektiv fluebekæmpelse, der som et minimum er i overensstemmelse med de seneste retningslinjer fra Statens Skadedyrlaboratorium.
- Hele ejendommen og dens omgivelser skal holdes i en renlig og ryddelig stand og opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.)

5.12 Husdyrbrugets ophør

Ved ophør af produktionen, hvor denne ikke overdrages til ny ejer, vil gødning og foderrester blive fjernet, og blive afhentet af handelsfirmaet. Stalde vil blive rengjort og desinficeret. Eventuelle kemikalierester bortskaffes i overensstemmelse med det til enhver tid gældende regulativ for farligt

affald i Næstved Kommune. Restindholdet i olietanke fjernes og tanke renses. Overjordiske olietanke fjernes, medens nedgravede anlæg enten afblændes eller fjernes.

Ændringer i ejerforhold af produktionen og ejendommen, som vil medføre overdragelse af ansvarlighed for driften og dyrene samt vedligeholdelse af ejendommen, vil blive meddelt til tilsynsmyndigheden.

Vurdering

Ud over at gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes og foderrester skal fjernes, stiller vi også vilkår om at staldene skal rengøres, og at øvrige affald skal bortskaffes.

Der gøres i øvrigt opmærksom på, at hvis hele eller dele af fjerkræproduktionen og hesteholdet ophører, skal tilsynsmyndigheden jævnfør husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen⁵ have besked senest 4 uger efter ophøret.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om, at

- Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Gødningsopbevaringsanlæg skal tømmes. Stoffer der kan forurene jord, undergrund og overfladevand, samt affald skal bortskaffes efter gældende regler.

6. Driftsforstyrrelser og uheld

Ansøger har oplyst følgende om driftsforstyrrelser og uheld:

Redegørelse for mulige uheld

Umiddelbare risici for uheld i forbindelse med driften: ventilationssvigt, forkerte foderblandinger, uheld ved transport eller lagring af husdyrgødning.

Minimering af risiko for uheld

Der er etableret en alarm på ventilationsanlægget således, at der i forbindelse med driftsstop bliver iværksat nødventilation i anlæggene. Indlægssedler bliver kontrolleret ved leveringen af foder, og ved driftsstop på foderanlægget bliver alarmen aktiveret. Det tilstræbes at opbevare og transportere husdyrgødningen uden spild undervejs. Et eventuelt spild vil efterfølgende blive fjernet.

Minimering af gene og forurening ved uheld

Forkert foder bliver udskiftet så snart, der er kendskab til fejlløse leverancer. Ventilations- og foderanlægget vil blive tilset umiddelbart efter, at alarm for driftsstop er modtaget. Evt. spild af husdyrgødning bliver opsamlet, og der gøres tiltag så videre spredning stoppes. Ved større uheld ringes 112 og miljømyndighederne kontaktes efterfølgende.

Vurdering

Det er vores vurdering, at en beredskabsplan vil være til stor hjælp for landbruget og dets medarbejdere, såfremt der sker uheld, både med hensyn til oliespild, fejlløse leverancer af foder og større hændelser som brand, hærværk o.l. Beredskabsplanen skal omhandle både fjerkræproduktionen og hesteholdet. Der er i Miljøstyrelsens vejledning om miljøgodkendelse af

⁵ Bek. nr. 1.280 af 8. november 2013, § 43, stk. 3

husdyrbrug et eksempel på en beredskabsplan,
<http://www2.mst.dk/Wiki/Husdyrvejledning.Default.aspx>.

Ved evt. uheld der kan have miljømæssige konsekvenser, skal der ringes til tlf. 112.

Ved overholdelse af nedenstående vilkår vurderer vi, at husdyrbruget gør en optimal indsats for at minimere risikoen for gener og forurening i tilfælde af driftsforstyrrelser og uheld.

Vilkår

Der vil blive følgende vilkår om at,

- Ejendommen skal udarbejde en beredskabsplan i forbindelse med at godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal løbende holdes ajour mindst én gang årligt og være nemt tilgængelig. Alle medarbejdere skal være bekendt med planen og den skal opsættes et centralt sted på ejendommen. Hvis der er udenlandske medarbejdere på ejendommen, skal beredskabsplanen forefindes i form af skitser og billeder.
- Beredskabsplanen skal som et minimum indeholde 1) oplysninger om procedurer, der beskriver relevante tiltag med henblik på at stoppe uheldet og begrænse udbredelsen, 2) oplysninger om hvilke personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan, 3) kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer, vandløb m.m., 4) en opgørelse over materiel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, der kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- Den endelige beredskabsplan inkl. kortbilag skal fremsendes i kopi til kommunen, senest 3 måneder efter at godkendelsen er taget i brug.

7. Egenkontrol

I ansøgningen er det anført at:

- Der benyttes en staldtavle og logbog i tilknytning til produktionen. Daglig føres logbog over produktionsresultater, antal æg, vandforbrug, kølerumstemperatur og dødelighed opgjort pr. dag. TrioVA ApS har ansat egen konsulent, som varetager løbende produktionskontrol på bedriften.
- I logbog noteres uregelmæssigheder i forhold til driften; eksempelvis strømsvigt, kølerumssvigt m.m.
- Der sker løbende vedligeholdelse af produktionsudstyr efter behov.

Vurdering

Bedriften skal til enhver tid over for Næstved Kommune kunne fremlægge dokumentation og optegnelser, der dokumenterer, at godkendelsens vilkår overholdes.

Vilkår:

Der vil blive stillet vilkår om at:

Følgende materiale skal som et minimum til enhver tid kunne forevises tilsynsmyndigheden:

- Dokumentation for produktionsniveau: f.eks. udtræk fra CHR og evt. produktionsrapporter. Dokumentationen skal opbevares i min. 3 år.
- Kvitteringer for overførte mængder husdyrgødning minimum 3 år tilbage.

- Skriftlig afsætningsaftale af min. 5 års gyldighed med modtager af husdyrgødningen.
- Dokumentation vedr. foder jf. vilkår 18 og 19.
- Dokumentation for tømning af alle gødningsbåndene i skrabeægstaldene mindst tre gange ugentligt pr. bånd. Tidspunktet for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt) skal noteres i logbog.
- Dokumentation for tømning af gødningsbånd i hønnikestald mindst en gang ugentlig pr. bånd. Tidspunktet for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt) skal noteres i logbog.
- Enhver form for driftsstop af gødningsbånd skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed.
- Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 8 dage.
- Logbog, servicefaktura, registrering fra datalogger eller lignende, der dokumenterer gødningsbåndets drift, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- Gødningsbåndene skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget sammen med dokumentation for udført vedligeholdelse.
- Dokumentation for ejendommens energi- og vandforbrug.
- Beredskabsplan.
- Dokumentation for bortskaffelse af miljøfarligt affald minimum 3 år tilbage.

8. Alternative løsninger og 0-alternativ

I ansøgningen er nedenstående oplyst vedr. alternativer til ansøgte produktion.

0-alternativ

Såfremt ansøgningen ikke resulterer i en miljøgodkendelse af ejendommen med tilhørende husdyrhold vil produktionen fortsætte i det eksisterende staldsystem, som på længere sigt er mindre konkurrencedygtigt og velfærdsmæssigt dårligere end det ansøgte volieresystem.

Hvis udvidelsen af hesteholdet på Tybjergvej 12 ikke kan miljøgodkendes, vil det nuværende hestehold på Tybjergvej 11A fortsætte uændret. På sigt vil de nuværende opstaldningsmuligheder for elite-springheste på 11A dog være utilstrækkelige til fortsat at tiltrække eliteryttere og deres heste.

Alternativer

Der er ikke overvejet alternative placeringer af produktionen, da ændringen af husdyrholdet sker i eksisterende bygninger.

Vurdering

Ejendommen har som påkrævet overvejet og vurderet andre alternativer til den ansøgte

produktion, og valgt den produktion, som fungerer bedst for dem.

9. Samlet vurdering

Det er Næstved Kommunes vurdering, at husdyrbruget ved overholdelse af de stillede vilkår kan foretage den ønskede udvidelse og drives uden at være til væsentlig gene for miljøet. Miljøet skal i denne sammenhæng forstås som omgivelserne i bred forstand, herunder befolkning, flora og fauna, vandmiljø, landskab og kulturhistorie.

10. Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005, <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdonlyres/37BDD7F3-1441-475E-9776-5E72AD9C8967/14951/Ammoniakmanual02122005.pdf>)
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Lufforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2012. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). http://bios.au.dk/fileadmin/bioscience/Fagdatacentre/Biodiversitet/Habitat-beskrivelser-app4b-ver104_opdatering-havtyper2012.pdf
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/-Notatombeskyttelsesniveaubilagtilpraksisnotat.pdf>
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse*

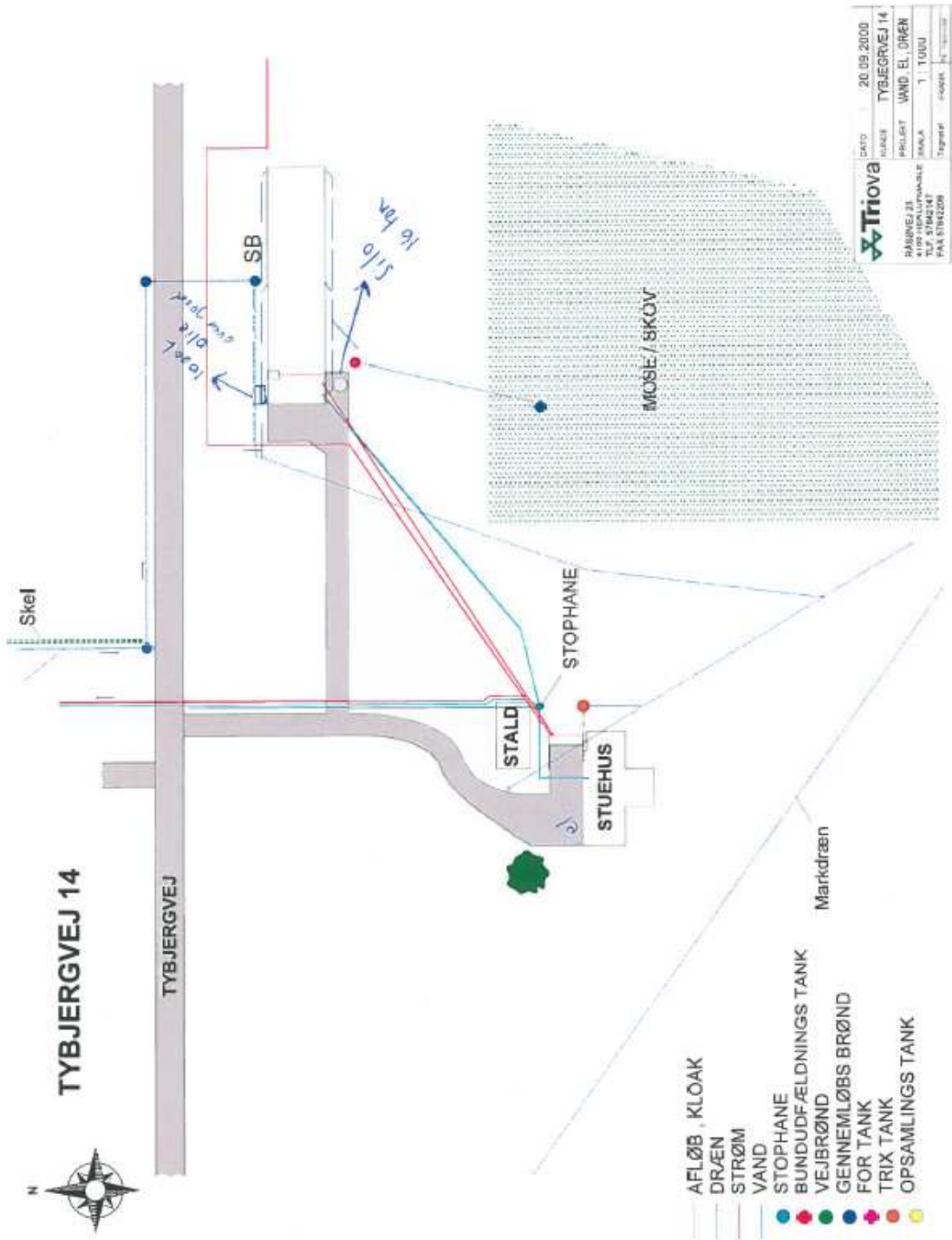
Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/-163plan_del1.pdf

21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose*. www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf

11. Bilag

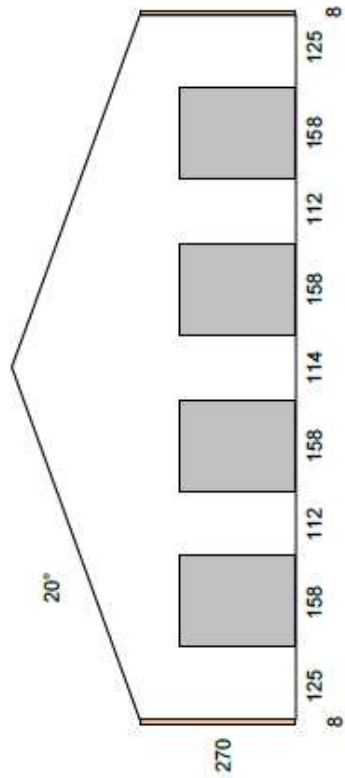
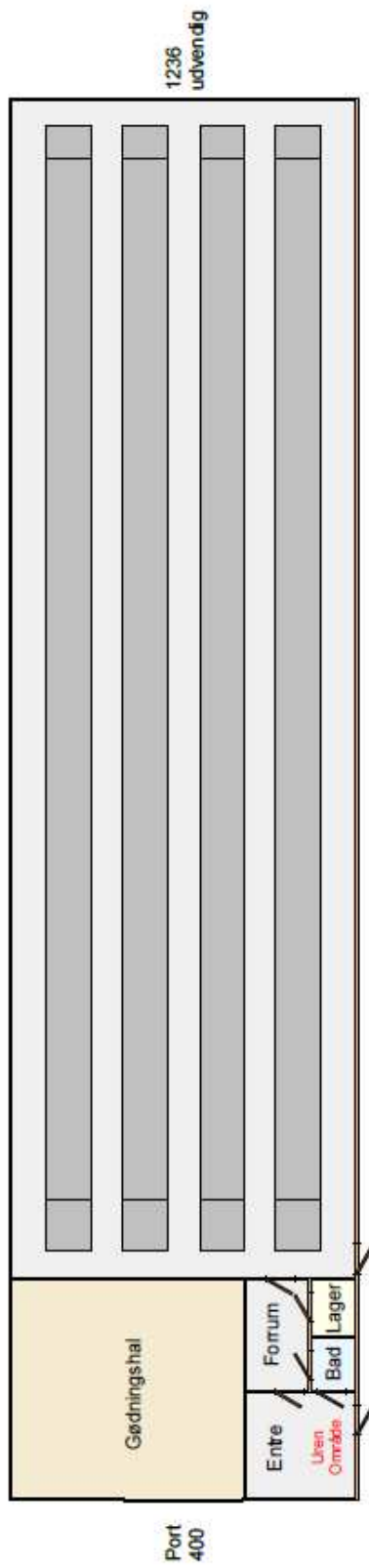
Bilag 1.1 Situationsplaner

Bilag 1.2 Udpegningsgrundlag for Habitatområde H163



Tybjergvej 14

4972 udvendig



Triova	DATE : 7.06.2004
RASØVEJ 23 4180 HERLUFMAGLE TLF. 57642147 FAX 57642208	KUNDE : TRIOVA
	PROJEKT : OPDRÆTS STALD
	SKALA : 1 : 200 / 1 : 100
	Tegnet af : esk/nc
	Et. Hægtetegn

Bilag 1.2. Udpegningsgrundlagene for Natura 2000-område nr. 163 /21 & 22/

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145

Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140) * angiver prioriteret naturtype	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146

Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016) * angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194

Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småarter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbanke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskaliet malermusling Bæklampret * angiver prioriteret naturtype	Pigsmerling Stor vandsalamander

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91

Fugle:	Sangsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)
---------------	---	--

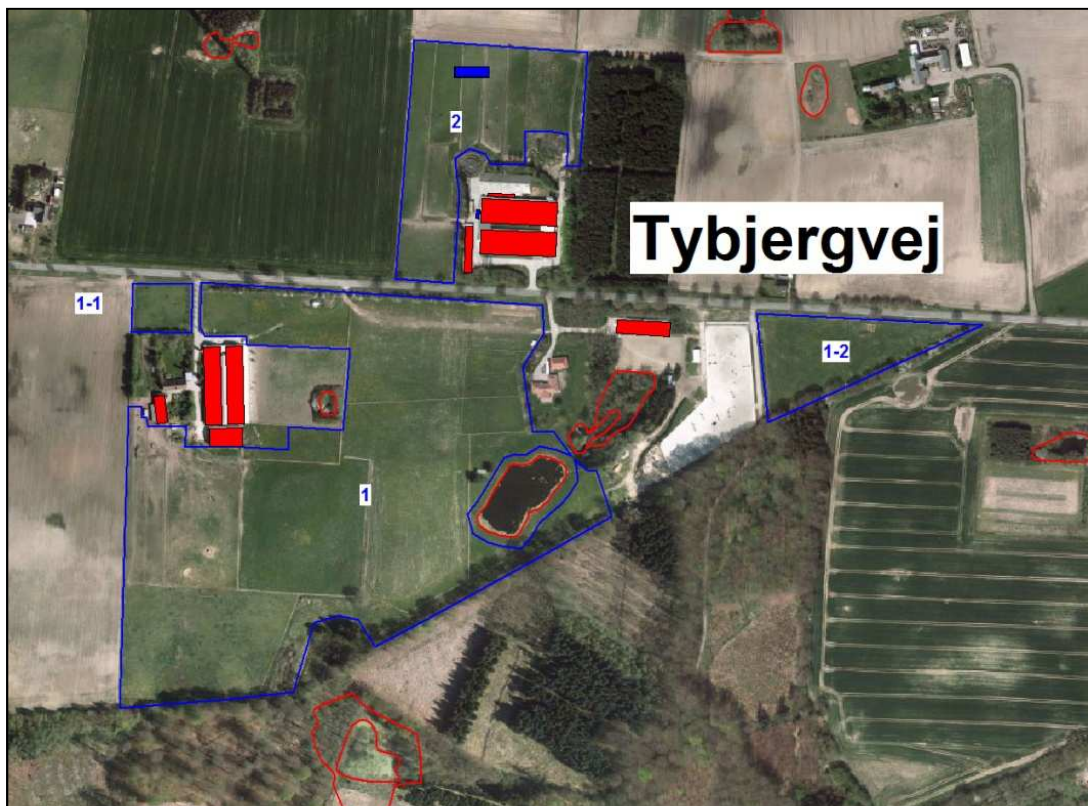
Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93

Fugle:	Kongeørn (rastende) Havørn (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Troldand (rastende)
---------------	--	---

Bilag 2

Beskrivelse og vurdering af areal til hestefolde

Tybjergvej 11A, 12 og 14, 4160 Herlufmagle



Indholdsfortegnelse

1	Naturområder	3
1.1	Markdata.....	3
1.2	Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.	3
1.3	Natura 2000-områder	7
1.4	Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter.....	8
2	Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand	9
2.1	Nitratudvaskning til overfladevand	9
2.2	Nitratudvaskning til grundvand	10
2.3	Fosforudvaskning til overfladevand og fosforfølsomme Natura 2000 områder	11
3	Hensynet til kulturhistoriske værdier	11
4	Sammenfatning	12
5	Referencer	12
6	Bilag	13

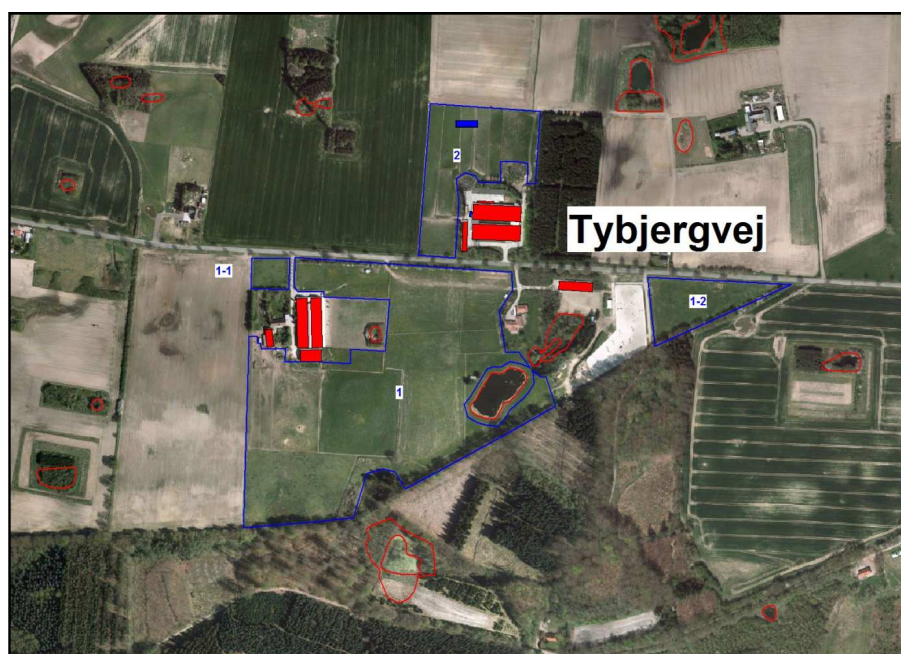
1 Naturområder

1.1 Markdata

Foldarealets placering i nitrat- og fosfor-klasser fremgår af nedenstående tabel 1. Da fosfortallene for foldene er ukendte har Næstved Kommune sat foldene i fosforklasse 3 i scenarieberegning i husdyrgodkendelse.dk (Skema 59960).

Klasse	Total	N 0	N 1	N 2	N 3	Grund vand	P 0	P 1	P 2	P 3
Areal (Ha)	14,56	0,0	0,0	14,56	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	14,56

Tabel 1. Foldarealets placering i N- og P-klasser jf. ansøgningskemaet.



Kort 1. Placering af afgrænsningsarealer i ansøgningen fra Tybjergvej. På kortet er beskyttede naturtyper vist med rød streg.

Foldarealet har en størrelse på ca. 14,6 ha. Ud fra oplysningerne i ansøgningssystemet antages det, at hestene årligt er ude i sammenlagt 4 måneder. Der afsættes en samlet gødningsmængde svarende til 10,1 DE med et indhold af 1.020 kg N og 187 kg P årligt.

Det vil sige at dyretrykket i folden svarer til 0,7 DE/ha.

1.2 Naturområder beskyttet af § 7 i Lov miljøgodkendelse af husdyrbrug mv.

Efter ændringen af husdyrloven i april 2011, blev lovens § 7 ændret, således den ammoniakfølsomme natur blev opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur

Denne kategori omfatter de ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Naturtyperne kan ses i bilag 2 i bek. om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Ud over søer drejer det sig om Klinter eller klipper ved kysten (1230), Forstrand og begyndende klitdannelse (2110), Hvide klitter og vandremiler (2120), Kystklitter med havtorn (2160), Kystklitter med gråris (2170), Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter (8220) og Indlandsklipper af kalkfattige bjergarter med pionerplantesamfund (8230).

Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Det skal bemærkes, at ikke alle naturområder, særligt søer, kan findes i ansøgningssystemet eller kan findes i et offentligt tilgængeligt lag på Danmarks Miljøportal (www.arealinformation.dk), idet det først kræver en konkret besigtigelse for at bestemme søernes naturtype.

For kategori 1-natur gælder at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride følgende beskyttelsesniveau:

- 0,2 kg N/ha ved mere end 2 husdyrbrug (mere end 1 ejendom udover ansøger)
- 0,4 kg N/ha ved 2 husdyrbrug (ansøger samt 1 ejendom)
- 0,7 kg N/ha ved 1 husdyrbrug (ansøger)

Antallet af husdyrbrug ud over det ansøgte opgøres på følgende måde (kumulationsmodel):

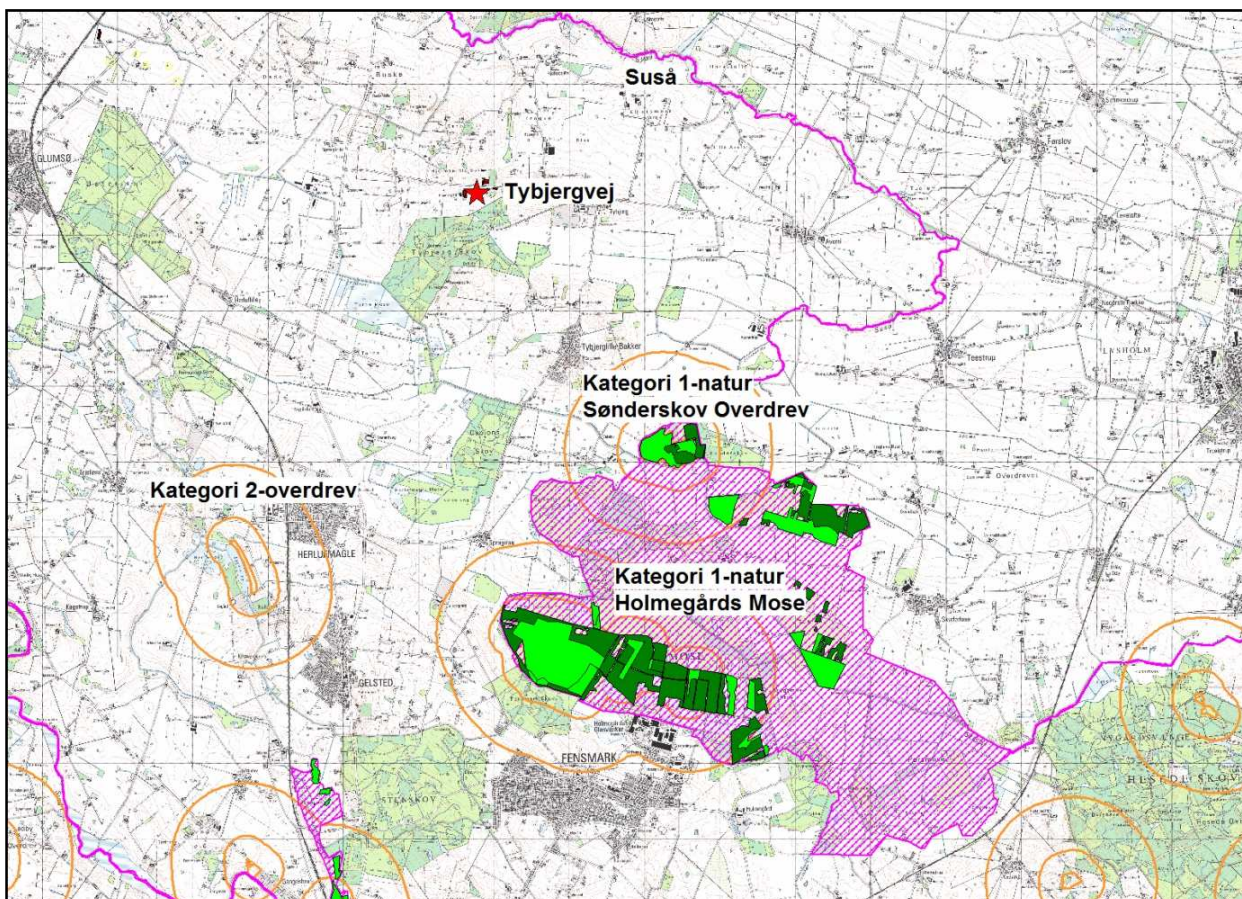
- antal husdyrbrug over 15 DE indenfor 200 meter +
- antal husdyrbrug over 45 DE indenfor 200-300 meter +
- antal husdyrbrug over 75 DE indenfor 300-500 meter +
- antal husdyrbrug over 150 DE indenfor 500-1000 meter +
- antal husdyrbrug over 500 DE, som påvirker med over 0,3 kg N/ha udover de 1000 meter.

Nærmeste kategori 1-natur i Næstved kommune er beliggende hhv. ca. 2,7 km nordøst og 3,9 km sydøst for afgræsningsarealerne på Tybjergvej (Kort 1). Det er mod nordøst Susåen, som er en del af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose". Mod sydøst er det Sønderkov Overdrev, som er den del af samme Natura 2000-område.

Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader kan findes yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6410). Især sidstnævnte type findes sandsynligvis på strækninger af Susåen, der er beliggende nord og nordøst for afgræsningsmarkerne.

Nærmeste kortlagte terrestriske habitatnaturtyper er kalkoverdrev (typekode 6210) og egeblandskov (typekode 9160) på Sønderskov Overdrev (se Kort 2). I Holmegårds Mose, der er beliggende betydeligt længere væk, findes ligeledes kortlagt kategori 1-natur i form af højmose, nedbrudt højmose og hængesæk.

Udpegningsgrundlaget for arter og naturtyper for beskyttelsesområderne er gengivet i Bilag 1.1, og områderne er beskrevet i basisanalyser /22/ og Natura 2000-planerne /21 & 22/.



Kort 2. Beliggenhed af Natura 2000-område nr. 163, "Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose" og kategori 2-naturområder i forhold til Tybjergvej. Natura 2000-området er vist med lilla, kortlagt habitatnatur er vist med lysegrøn (lysåben natur) og mørkegrøn (skovhabitatnatur).

Kategori 2-natur

Kategori 2-natur omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ligger udenfor Natura 2000-områder.

For denne kategori gælder, at den totale ammoniaktilførsel på naturområdet ikke må overskride 1,0 kg N/ha/år

Nærmeste forekommende kategori 2-naturområder er førnævnte overdrev på Sønderskov Overdrev (Kort 2) samt et kalkoverdrev ved Søgård Sø sydvest for Tybjergvej og højmoseområder i Holmegårds Mose. Begge naturområder ligger i en afstand af godt 5½ km fra Tybjergvej.

Kategori 3-natur

For kategori 3-natur gælder, at kommunen konkret skal vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove.

Skov defineres som arealer, der er større end ½ ha og mere end 20 meter brede, og som er bevokset med træer, der danner eller inden for et rimeligt tidsrum vil danne en sluttet skov af højstammede træer, jf. skovlovens definition af skov.

En skov betegnes som ammoniakfølsom, når:

- 1) der har været skov på arealet i lang tid (i størrelsesorden mere end ca. 200 år), så der er tale om gammel "skovjordbund",
- 2) skoven er groet frem af sig selv på et naturareal, fx tidligere hede, mose eller overdrev, så jordbunden ikke har været dyrket mark inden for en periode svarende til perioden for gammel "skovjordbund", eller
- 3) der i skoven er forekomst af naturskovindikerende eller gammelskovsarter, som er medtaget på listen over arter, der er brugt ved prioritering af naturmæssigt særligt værdifulde skove omfattet af skovlovens § 25.

Naturtypernes tålegrænse overfor kvælstof fremgår af tabel 2.

Naturtype	Tålegrænse, kg N/ha/år
Overdrev	10-25 (sure overdrev 10-20; kalkholdige overdrev 15-25)
Klit	10-25 (klit 10-20; fugtige klitlavninger 10-25)
Hede	10-25 (tør hede 10-20; våd hede 15-25)
Fersk eng	15-25
Strandeng	30-40
Mose og kær	5-25 (højmoser 5-10; hængesæk og tørvelavninger 10-15; fattigkær og hedemoser 10-20; kalkrige moser, væld og rigkær 15-25)

Tabel 2. Naturtypernes tålegrænse for kvælstof. Kilde "Ammoniakmanualens " bilag 3.

Nær afgræsningsmarken findes ikke kategori 3-natur i form af beskyttede naturtyper. Nærmeste skov, som vurderes at være ammoniakfølsom ud fra, at der har været skov på arealet i lang tid, er Tybjerg Skov. Mark 1 er beliggende direkte ned til Tybjerg Skov.

Kommunens vurdering

Det er kommunens samlede vurdering, at naturområder omfattet af lovens § 7 ikke påvirkes af afgræsning af arealerne ved, og at ansøgningen overholder de generelle beskyttelseskrav. Der stilles derfor ikke vilkår i forhold til driften.

1.3 Natura 2000-områder

EU har en overordnet målsætning om at stoppe forringelser af biodiversiteten senest i 2010. Ét af de vigtigste midler til at opfylde denne målsætning er de såkaldte Natura 2000-direktiver (Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv).

Natura 2000-områder udgøres af habitat- og fuglebeskyttelsesområder, som til sammen danner et økologisk netværk af beskyttede naturområder gennem hele EU. I Danmark kaldes områderne også for internationale naturbeskyttelsesområder, og her indgår også ramsar-områderne. Der er 254 habitat-, 113 fuglebeskyttelses- og 27 ramsar-områder i Danmark.

Før der træffes afgørelse om tilladelse eller godkendelse efter husdyrbrugsloven, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, jf. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 1. Princippet i beskyttelsen er, at der ikke i disse områder må foretages noget, som skader de naturværdier (naturtyper og arter), som ligger til grund for deres udpegning.

Hvis projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der, jfr. habitatbekendtgørelsens § 7 stk. 2, foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Den fælles målsætning for de udpegede områder er, at de naturtyper og arter, som et område er udpeget for at beskytte, skal have en gunstig bevaringsstatus.

Nærmeste Natura 2000-område i forhold til afgræsningsarealerne er område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose. Natura 2000-området udgøres af 3 habitatområder og 2 fuglebeskyttelsesområder (Tabel 3). Udpegningsgrundlaget fremgår af Bilag 1.1 og beskyttelsesområderne er nøjere beskrevet i Basisanalysen /22/ og Natura 2000-planerne /20, 21/.

Som beskrevet i forrige afsnit om kategori 1-natur er Susåen beliggende ca. 2,7 km eller mere nord for Tybjergvej (Kort 2). Susåen er i sin helhed habitatnaturtype 3260, "Vandløb med vandplanter". Langs bredderne og på udtørrende mudderflader findes potentielt yderligere habitatnaturtyper "Vandløb med tidvis blottet mudder med enårige planter" (typekode 3270) og "Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggede skovbryn" (typekode 6410). For disse naturtyper er der ikke fastsat tålegrænse for atmosfærisk kvælstof /1/.

Afstanden fra afgræsningsarealerne til kvælstoffølsomme skovhabitatnaturtyper eller følsomme lysåbne habitatnaturtyper i Sønderkov Overdrev eller Holmegårds Mose er henholdsvis ca. 4 km og godt 5½ km.

Natura 2000-område	163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose
<ul style="list-style-type: none"> • Habitatområder 	<p>H194, Suså med Tystrup Bavelse Sø og Slagmosen</p> <p>H146, Rådmandshaven</p> <p>H145, Holmegårds Mose</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Fuglebeskyttelsesområder 	<p>F93, Tystrup Bavelse Sø</p> <p>F91, Holmegårds Mose, Gammellun6, Tuerne og Porsmose</p>

Tabel 3. Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområder i Næstved kommune

Kommunens vurdering

Afstanden fra afgræsningsmarkene til kvælstoffølsomme habitatnaturtyper på udpegningsgrundlaget for habitatområderne i Natura 2000-områderne er så stor, at der ikke vil være nogen målbar belastning fra det ansøgte projekt på de internationale beskyttelsesområder.

Samlet vurderes det, at bevaringsstatus for arter og naturtyper på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 163 ikke vil blive negativt påvirket, og dermed at det ansøgte projekt, hverken alene eller sammen med andre planer og projekter i området, vil påvirke habitatområdet væsentligt.

Samtidigt vurderes det, at det udvidede dyrehold på Tybjergvej beliggende udenfor Natura 2000-området ikke kræver, at der i forhold til påvirkninger fra afgræsningsarealerne udarbejdes en egentlig konsekvensvurdering jfr. § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen. Begrundelsen for denne vurdering er, at hverken naturtyper eller arter vurderes at ville blive påvirket.

1.4 Bilag IV-arter og andre beskyttede eller fredede arter

I Danmark findes der 76 dyre- og plantearter, der er omfattet af EF-Habitatdirektivets bilag IV (kaldet bilag IV-arter) som særlig strengt beskyttet i det naturlige udbredelsesområde ifølge direktivets artikel 12. I Næstved Kommune findes sikkert, med stor sandsynlighed eller er tidligere fundet ca. 25 dyre- og plantearter, som er omfattet af bilag IV.

Beskyttelsen indebærer bl.a. forbud mod beskadigelse eller ødelæggelse af arternes levesteder og yngle- og/eller rasteområder.

Udover beskyttelseskrævende Bilag IV-arter skal ansøgningen vurderes i forhold til rødlistede og fredede arter. Af sårbare og beskyttelseskrævende arter findes i området med stor sandsynlighed bilag IV-arterne Springfrø, Stor Vandsalamander og Spidssnudet Frø.

Endvidere findes med stor sandsynlighed en række flagermus-arter i området. De almindeligste og mest sandsynlige arter i Næstved Kommune er Vandflagermus, Brun Flagermus, Langøret Flagermus, Sydflagermus og Dværgflagermus.

Springfrø er udbredt på Sydsjælland og specielt i områder nær løvskov. I skovrige områder med mange vandhuller eller oversvømmelser kan den optræder endog meget talrigt. Springfrø opholder sig i skov og beplantninger uden for yngletiden.

Stor Vandsalamander er almindelig i det sydøstlige Danmark i vandhuller og formodes at findes i op mod halvdelen af vandhullerne i kommunen. Især i vandhuller med bedst vandkvalitet og uden fisk vil sandsynligheden være størst. Arten opholder sig efter yngleperioden forsat lige omkring vandhullet eller 2-300 meter derfra.

Spidssnudet Frø er knyttet til oversvømmede enge og moser, hvor den om foråret lægger æg. De voksne dyr bruger ligeledes disse naturområder til at raste i.

Ved godkendelse af projekter skal kommunen vurdere, om projektet beskadiger eller ødelægger yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Bilag IV-arterne. Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitatbekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

Da projektet alene indebærer afgræsning er der ikke foretaget besigtigelser af de 1-2 vandhuller, der kunne udgøre levesteder for Bilag IV-arter.

Vurdering

Projektet kan kun godkendes, hvis der ikke sker beskadigelse eller ødelæggelse herunder gradvis forringelse af yngle- eller rasteområder jf. Habitat-bekendtgørelsens § 11 og Naturbeskyttelseslovens § 29a.

For påvirkning af levesteder for Bilag IV-arter er vurderingen, at levestedet skal påvirkes af en årlig merbelastning større end 1 kg N/ha/år, for at der kan registreres en ændring af levestedet (lokaliteten).

I dette tilfælde er der ikke nogen ammoniakbelastning forbundet med afgræsningen, og afgræsningen vurderes at være positivt for levestederne.

Det er Næstved kommunes samlede vurdering, at ændringen af husdyrbruget på Tybjergvej ikke vil påvirke raste- eller ynglelokaliteter negativt for Bilag IV-padder.

Hvad angår forekomsten af Flagermus i området, vurdere Næstved kommune, at afgræsningen, ikke vil påvirke raste- eller yngleområder negativt for flagermus.

Næstved kommune ønsker derfor ikke at sætte vilkår for driften i forhold til beskyttelse af Bilag IV-arter.

2 Beskyttelse af jord, grundvand og overfladevand

2.1 Nitratudvaskning til overfladevand

Udbringningsarealerne ligger i afstrømningsområdet til Smålandsfarvandet, der er beliggende i vanddistrikt 35. Smålandsfarvandet omfatter Karrebæk Fjord, Dybsø Fjord, Avnø Fjord,

Smålandsfarvandets åbne del inkl. Karrebæksminde Bugt og Den sydlige del af Smålandsfarvandet inkl. Saksøbing Fjord.

Foldarealet er beliggende i oplandet til Karrebæk Fjord. Karrebæk Fjord er en del af Natura 2000 område nr. 169, "Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde".

Der er i oplandet til Karrebæk Fjord et fald i husdyrproduktionen på 5.996 DE svarende til et fald på ca. 19 % i perioden 2007-2012. Opgørelsen over dyrehold i de forskellige oplande er baseret på data fra Det Centrale Husdyrregister og stammer fra en opgørelse fra Statsforvaltningen Nordjylland fra april 2013.

Den samlede udvaskning N-tilførsel til Karrebæk Fjord er 1364 tons N/ha.

Oplandet til Karrebæk Fjord er beliggende i Nitratklasse 2 og 3. Arealer i nitratklasse 2 og 3 er karakteriseret ved, at de afvander til meget kvælstof sårbare områder.

Karrebæk Fjord er en kystlagune, den er lavvandet og med langsom vandudskiftning og har karakter af at være et lukket bassin. I henhold til Miljøstyrelsens vejledning om afskæringskriterier for udvaskning af kvælstof, kan det ikke udelukkes, at en ændring i kvælstoftilførslen på mere end 1 % i forhold til den samlede belastning, vil have en synlig effekt på kystlaguners miljøtilstand /26/. Tilsvarende vil det sige, at det i dag ikke er muligt at påvise en effekt på fjordens miljøtilstand, hvis ændringen i nitratkoncentrationen er mindre end 1 %. Miljøstyrelsens vurdering bygger på en analyse fra DMU.

Foldarealet på 14,56 ha er beliggende i nitratklasse 2, se tabel 1. I nitratklasse 2 regnes med et reduktionspotentiale på 51-75 % (middelværdi 63). Et reduktionspotentiale på f.eks. 63 % betyder, at 25 % af kvælstoffet tilbageholdes i rodzonen, mens den resterende del (37 %) udvaskes til recipienterne.

I henhold til ansøgningen er N-udvaskningen fra foldarealet 34,9 kg N/ha. Udvasningen fra et planteavlbrug ville på arealerne være 53,1 kg N/ha. Da den samlede N-tilførsel til Karrebæk Fjord er 1364 tons N/ha er udvasningen fra foldarealet væsentligt mindre end en 1 %. Der er derved ingen risiko for, at den ansøgte produktion vil have en skadevirkning på Karrebæk Fjord eller af naturtyper og yngle og rasteområder for arter på udpegningsgrundlaget for beskyttelsesområderne. Der skal derfor ikke foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektet i henhold til § 7 i Habitatdirektivbekendtgørelsen, og der vil ikke blive stillet vilkår i forhold til udvasningen af kvælstof, der rækker ud over det generelle beskyttelsesniveau.

2.2 Nitratudvaskning til grundvand

Foldarealet ligger udenfor nitratfølsomme indvindingsoplande, men i område klassificeret som "Område med særlige drikkevandsinteresser" (OSD).

Vurdering

Jævnfør GEUS er nærmeste boring en privat drikkevandsboring på Råsøvej 6. Afstanden hertil fra nærmeste foldareal er ca. 800 m.

Vi vurderer, at der for beskyttelsen af grundvandet ikke er behov for at stille skærpede vilkår, der rækker ud over de generelle afstandskrav til boringer/brønde.

2.3 Fosforudvaskning til overfladevand og fosforfølsomme Natura 2000 områder

På foldarealerne er der ikke åbne vandløb, og de grænser heller ikke op til åbne vandløb. Af ansøgningsystemet kan det ses, at der er et negativt fosforoverskud på arealerne. Det vil sige, at fosforpuljen i jorden reduceres over tid. Det er oplyst, at foldarealerne ikke er dræned. Eventuel afvanding vil ske til Karrebæk Fjord via Susåen og Tystrup Bavelse søerne, som er fosforfølsomme Natura 2000 områder.

Vurdering

Jf. beregning i ansøgningsystemet er det maksimalt tilladte P-overskud/ha/år i gennemsnit for foldarealet beregnet til 0,00 kg P/ha/år. Bedriftens fosforoverskud er beregnet til -2,9 P/ha/år, idet der tilføres 12,8 kg P/ha/år ved afsætning af gødning fra græssende heste, mens der fraføres 15,7 kg P/ha/år ved det valgte sædskifte K13. Det valgte sædskifte er K13 er vedvarende græs (>95 % græs).

Foldarealet er på 14,56 ha, og der er ingen øvrige udbringningsarealer til ejendommen. Dvs. at fosforudvaskningen fra den ansøgte produktion er meget beskeden. Både Susåen og Tystrup Bavelse Søerne har en størrelse der gør, at fosforoverskuddet fra foldarealet ikke vil have nogen miljøpåvirkning af vandkvaliteten.

I vandløb har mængden af fosfor desuden ikke nogen større betydning for miljøtilstanden. Dårlig miljøtilstand i vandløb skyldes andre forhold end tilførslen af fosfor.

Vi vurderer, at der ikke er behov for at stille vilkår i forhold til beskyttelsen af søer og vandløb mod en fosforpåvirkning. I vilkår 14 er der stillet krav om anvendelse af K13 sædskifte på foldarealerne.

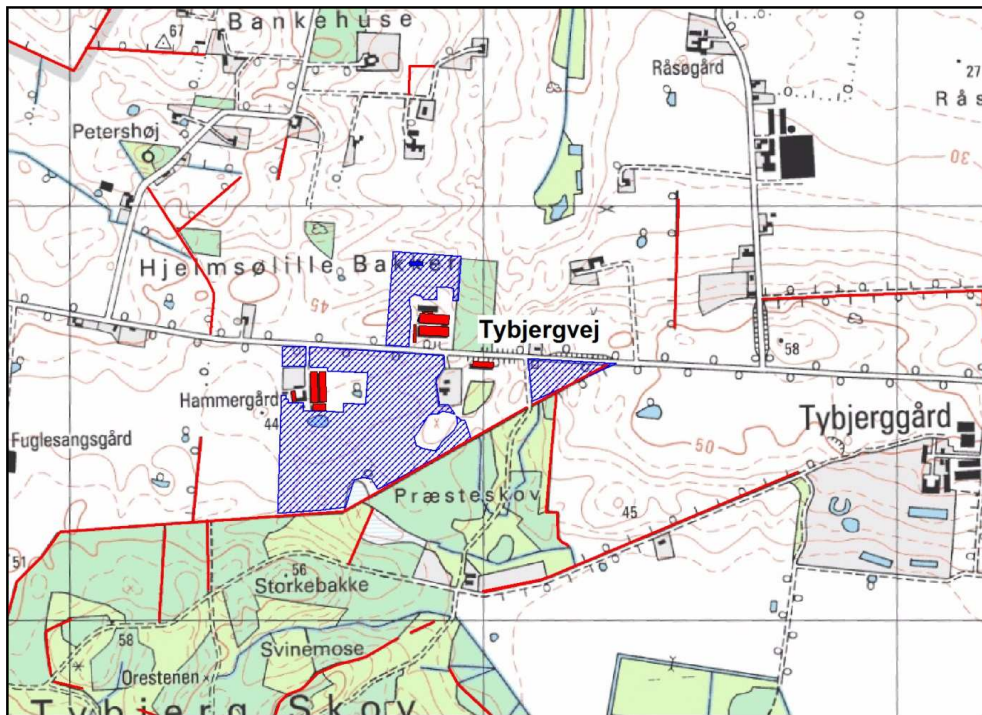
3 Hensynet til kulturhistoriske værdier

Sten- og jorddiger er omfattet af bestemmelserne i Museumslovens § 29 a og må ikke beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra myndigheden.

Der findes beskyttede jord- og stendiger på nordsiden af Tybjerg Skov (Kort 3). Derimod findes der ikke deklaraionsfredninger på eller op til de afgræssede arealer.

Vurdering

Næstved Kommune vurderer i den konkrete sag, at såfremt hegnet mod Tybjerg Skov sættes nedenfor det beskyttede skovdige, vil der ikke være konflikter mellem det ansøgte projekt og kulturhistoriske værdier.



Kort 3. Beskyttede jord- og stendiger ved Tybjerg Skov syd for afgrænsningsarealerne.

4 Sammenfatning

Næstved Kommune vurderer sammenfattende, at driften af arealerne, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

5 Referencer

1. Manual vedr. vurdering af de lokale miljøeffekter som følge af luftbåret kvælstof ved udvidelser og etablering af større husdyrbrug, 2003 (Ammoniakmanualen) af Skov- og Naturstyrelsen (opdateret udgave, dec. 2005).
2. Danmarks Miljøundersøgelser 2009: Deposition af N komponenter 2007 – kommuner. www.dmu.dk/Luft/Luftforurenings-modeller/Deposition/
3. GIS-temaer fra www.arealinformation.dk vedr. DEVANO-kortlagte naturtyper og levesteder, beskyttede naturtyper, § 7-naturtyper, risikoanalyser for målsatte vandløb, nitrat- og fosforklasser, nitratfølsomme indvindingsområder samt drikkevandsområder.
4. GIS-temaer fra Storstrøms Amt med fund af sjældne og rødlistede arter: planter, padder, krybdyr, pattedyr og insekter.
5. Håndbog om dyrearter på habitatdirektivets bilag IV. www2.dmu.dk/pub/FR635.pdf
6. Habitatbeskrivelser, årgang 2005. Beskrivelse af danske naturtyper omfattet af habitatdirektivet (NATURA 2000 typer). www.dmu.dk/1_Om_DMU/2_Tvaer-funk/3_fdc_bio/ta/Habitat-beskrivelser-app4b-ver102.doc
7. Oplysninger på www.vandognatur.dk
8. Oplysninger på www.naturdata.dk
9. Dansk Pattedyratlas (2007). Gyldendal. ISBN 13: 9788702055061.
10. Storstrøms Amt, 2000: Rødlistede insekter i det åbne land i 2000.
11. Storstrøms Amt, 2001: Rødlistede fugle.
12. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede padder og krybdyr i Storstrøms Amt 2006.
13. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede skovinsekter i Storstrøms Amt 2006.
14. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede mosser og laver i Storstrøms Amt 2006.
15. Storstrøms Amt, 2006: Rødlistede planter. En revision af rødlistede planter 1999.
16. Miljøministeriet 2009: MILJØKLAGENÆVNETS PRAKSIS I SAGER OM MILJØGODKENDELSE AF HUSDYRBRUG ("PRAKSISNOTAT", 2. UDG.) 15. december 2009. <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/6422C493-71D4-4E2B-A023-E03AE9375087/0/Praksisnotat2udg15122009.pdf>
17. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om beskyttelsesniveauer m m <http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/B2DB3821-C06E-4773-BA60-8B9BB932F840/0/Notatombeskyttelsesniveau-bilagtilpraksisnotat.pdf>

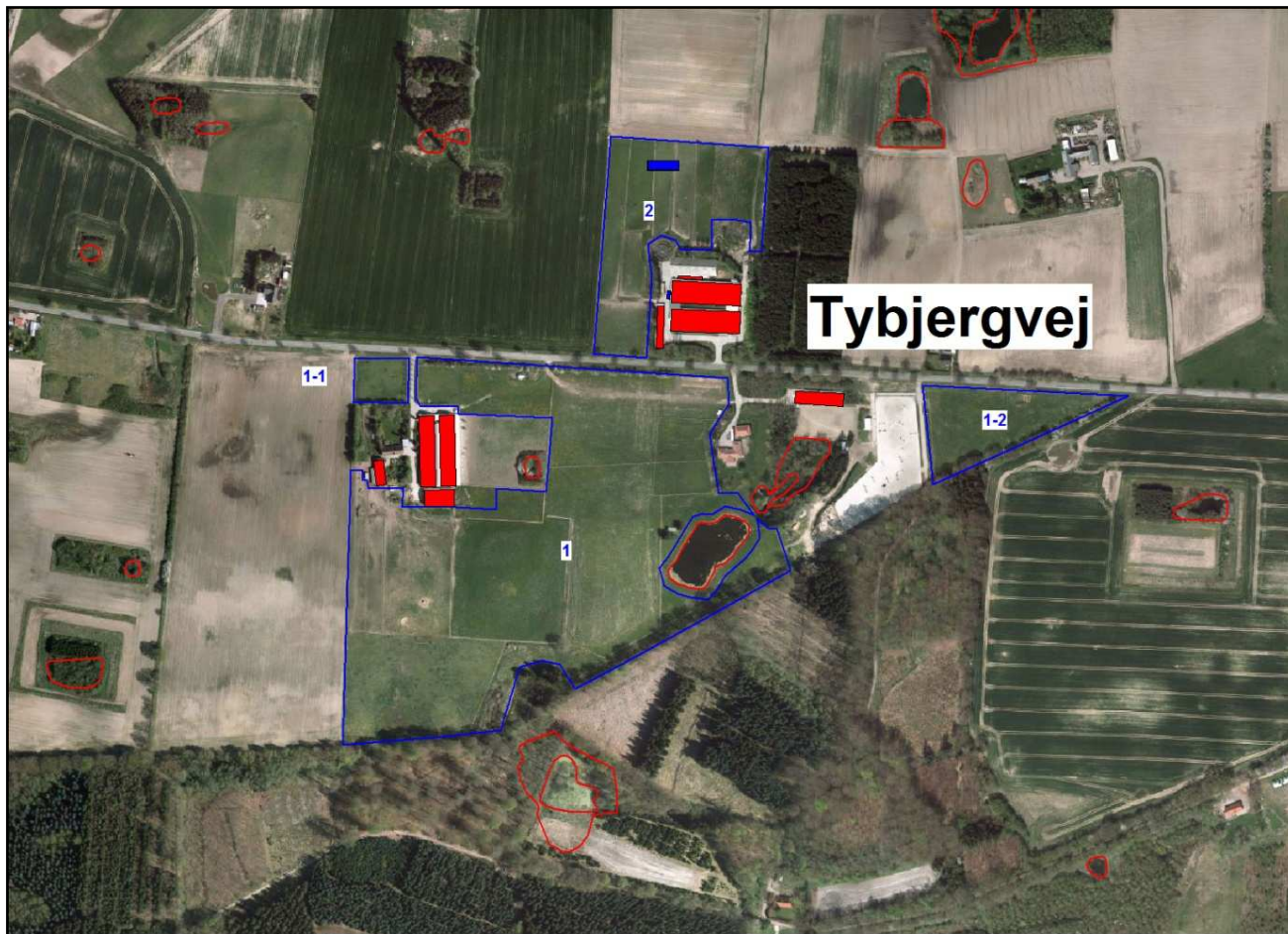
18. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet - Notat om påvirkning af Natura 2000-områder.
<http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/C121C3AF-22DD-461E-B9EF-C48BD3556BCD/0/NotatompåvirkningafNatura2000bilagpraksisnotat.pdf>
19. Miljøministeriet 2009: Bilag til Praksisnotatet –DMUs vurdering af usikkerhed ved tærskelværdier for ammoniakfølsom natur. http://www.mst.dk/NR/rdonlyres/9A721962-E178-46EC-9022-4E69901A5AC5/0/Bilag_MKNpraksisnotat_DMUtærskelværdier.pdf
20. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015 Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen og Porsmose, Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H146 og H194. Fuglebeskyttelsesområde F91 og F93. *Del 1 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan_del1.pdf
21. Naturstyrelsen 2011: Natura 2000-plan 2009-2015. Holmegårds Mose. Del af Natura 2000-område nr. 163. Habitatområde H145 *Del 2 af 2 for Natura 2000-området Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.* www2.blst.dk/download/nyk/plan2011/163plan.pdf
22. Vestsjællands Amt og Storstrøms Amt 2006: Basisanalyse for Natura 2000-område nr. 163, Suså, Tystrup-Bavelse Sø, Slagmosen, Holmegårds Mose og Porsmose.
http://www.vandognatur.dk/NR/rdonlyres/2BDB8484-52A3-4E6B-B247-CEED1B9CCF3C/0/163basis_bilag.pdf

6 Bilag

Bilag 2.1 Hestefolde

Bilag 2.2 Udpegningsgrundlag for Habitatområde

Bilag 2.1 Hestefolde markeret med blå.



Bilag 2.2 Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145

Udpegningsgrundlag for Habitatområde H145		
Naturtyper:	Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Tidvis våd eng (6410) Urtebræmme (6430) * Højmose (7110) Nedbrudt højmose (7120) Hængesæk (7140) * angiver prioriteret naturtype	Tørvelavning (7150) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskov (91E0)
Arter:	Lys skivevandkalv Stor vandsalamander	Mygblomst

Udpegningsgrundlag for habitatområde H146		
Naturtyper:	Vandløb (3260) Bøg på muld (9130)	Ege-blandskove (9160) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl (1016) * angiver prioriteret naturtype	

Udpegningsgrundlag for habitatområde H194		
Naturtyper:	* Indlandssalteng (1340) Søbred med småarter (3130) Kransnålalge-sø (3140) Næringsrig sø (3150) Brunvandet sø (3160) Vandløb (3260) Å-mudderbanke (3270) Kalkoverdrev *orkidéer (6210) * Surt overdrev (6230) Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430) * Avneknippemose (7210) * Kildevæld (7220) Rigkær (7230) Bøg på mor (9110) Bøg på muld (9130) Ege-blandskove (9160) * Skovbevokset tørvemose (91D0) * Elle- og askeskove (91E0)
Arter:	Sumpvindelsnegl Tykskallet malermusling Bæklampret * angiver prioriteret naturtype	Pigsmerling Stor vandsalamander

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F91		
Fugle:	Sangsvane (rastende) Rørhøg (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Mosehornugle (ynglende) Sædgås (rastende)

Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområde F93		
Fugle:	Kongeørn (rastende) Havørn (ynglende) Engsnarre (ynglende)	Isfugl (ynglende) Sædgås (rastende) Troldeand (rastende)